

TURPMĀKĀS RĪCĪBAS PLĀNS

Mērķis	Istenot visaptverošu, integrētu, uz indivīda vajadzībām orientētu diagnostikas, ārstniecības un profilakses aktivitāšu kopumu bērnu attīstības, uzvedības un psihisko traucējumu veidošanās risku mazināšanai, tādējādi radot priekšnoteikumus personas veselīgai attīstībai un veiksmīgai pašrealizācijai mūža garumā
Politikas rezultāts/-i un rezultatīvais rādītājs/-i	Istermiņā un vidējā termiņā: <ul style="list-style-type: none"> - Profilakses aktivitāšu pieejamība visiem bērniem - Samazinās bērnu skaits ar novēloti diagnosticētām psihiskām saslimšanām - Samazinās bērnu skaits, kuriem nepieciešama psihiatra palīdzība - Samazinās bērnu skaits, kuri tiek stacionēti psihisku saslimšanu dēļ - Samazinās pašnāvību un pašnāvību mēģinājumu skaits - Samazinās psihoaktīvo vielu pārmērīga lietošana - Palielinās bērnu skaits, kuriem tiek nodrošināta iekļaujoša izglītība - Samazinās nepilngadīgo īpatsvars, kuri izdarījuši likumpārkāpumus - Stiprinās nepilngadīgo drošumspēja jeb sociālais elastīgums

Nr. p. k.	Pasākums	Darbības rezultāts	Rezultatīvais rādītājs	Atbildīgā institūcija	Līdzatbildīgās institūcijas	Izpildes termiņš (ar precizitāti līdz pusgadam)	Mērķgrupa	Finansējuma avots
1. Rīcības virziens		Pilnveidot un attīstīt atbalsta sistēmas institucionālo ietvaru attīstības, uzvedības un psihisko traucējumu profilakses nodrošināšanai bērniem						
1.1.	Pilnveidot normatīvo regulējumu un sagatavot grozījumus Bērnu tiesību aizsardzības likumā, īstenojot bērnu tiesību aizsardzības un preventīvās sistēmas reformu un paredzot centralizētu sistēmu bērnu tiesību aizsardzības jautājumos.	1) Nodrošināts koordinēts starpinstitucionālās sadarbības ietvars; 2) Izveidots vienots valsts pedagoģiski medicīnisko komisiju tīkls, reorganizējot valsts un pašvaldību pedagoģiski medicīniskās komisijas; 3) Izvērtēta iespēja ārpusģimenes aprūpes atbalsta centru sniegtos pakalpojumus integrēt Dienestā	1) Atbalstīti MK grozījumi Bērnu tiesību aizsardzības likumā; 2) Atbalstīti grozījumi Vispārējās izglītības likumā (4. panta 6., 8., 8.1. punkts, 54. pants), kā arī tam pakārtotie normatīvie akti (jauni MK noteikumi Ministru kabineta 2012. gada 16. oktobra noteikumu Nr. 709 "Par pedagoģiski medicīniskajām komisijām" vietā); 3) MK iesniegts Informatīvais ziņojums par	1. TM 2. IZM 3. LM	1. IZM (VISC), VM, LM (VBTAI), IeM, PKC 2. LM, TM, IeM, VM, PKC	2020. gada 31. decembris 2021.gada 31.decembris		Esošā VB finansējuma ietvaros
1.2.	Izveidot vienotu Pedagoģiski psiholoģisko atbalsta dienestu ar reģionālo pārklājuma tīklu – 10 reģionālās struktūrvienības visā valsts teritorijā (Dienests), integrējot tajā attiecīgās VBTAI un VISC	4) Nodrošināti vienoti pakalpojumi un rīcības standarti visā valsts teritorijā agrīnai psihisko traucējumu profilaksei, soda aizstāšanai ar sociālās korekcijas		4. PKC 5. IZM 6. VARAM	TM, IZM, VKanc IZM, LM, TM, IeM,	2020. gada 1.janvāris Dienesta izveide		Papildu VB finansējums

Nr. p. k.	Pasākums	Darbības rezultāts	Rezultatīvais rādītājs	Atbildīgā institūcija	Līdzatbildīgās institūcijas	Izpildes termiņš (ar precizitāti līdz pusgadam)	Mērķgrupa	Finansējuma avots
	funkcijas ¹	<p>programmām; nodrošināts integrēts atbalsts vecākiem;</p> <p>5) Stiprinātas atbalsta funkcijas izglītības ieguves procesā;</p> <p>6) Izveidota sadarbība ar bērnu psihiatra multiprofesionālās komandas speciālistiem un ambulatoriem psihiatrijas centriem reģionos.</p>	<p>ārpusģimenes aprūpes atbalsta centru darbības izvērtējumu</p> <p>4) Atbalstīts MK rīkojums par Dienesta izveidi</p> <p>5) Izveidota jauna budžeta apakšprogramma zem 15.resora <i>Izglītības un zinātnes ministrija</i> programmas 42.00.00 "Padotības iestādes un to pasākumi"</p> <p>6) ATR īstenošanas un budžeta izstrādes ietvaros veikta pašvaldībām pieejamā finansējuma apzināšana un izstrādāti priekšlikumi Dienesta funkciju nodrošināšanai.</p> <p>7) Apstiprināti grozījumi MK 2015. gada 13. oktobra noteikumos Nr. 591 "Kārtība, kādā izglītojamie tiek uzņemti vispārējās izglītības iestādēs un speciālajās pirmsskolas izglītības grupās un atskaitīti no tām, kā arī pārcelti uz</p>		VM, PKC, LPS			

¹ VISC saskaņā ar tam uzticēto funkciju nodrošina Valsts PMK darbību, sniedzot atzinumu par atbilstošāko speciālās pamatizglītības vai speciālās vidējās izglītības programmu izglītojamajiem, un sadarbību ar pašvaldību PMK. Papildus tam, VISC organizē dažādus pedagogu profesionālās pilnveides pasākumus, kuros piedalās PMK speciālisti no visas Latvijas; VBTAI Konsultatīvās nodaļas speciālisti, atbilstoši bērna uzvedības problēmām veic bērna uzvedības diagnostiku, sniedz konsultācijas bērna vecākam, citam likumiskajam pārstāvim vai aprūpētājam, izstrādā bērna individuālo atbalsta programmu 12 mēnešiem, sadarbojas bērna individuālās atbalsta programmas periodā ar bērna vecāku, citu likumisko pārstāvi vai aprūpētāju, iesaistītajām valsts un pašvaldību institūcijām, piemēram, sociālo dienestu, izglītības iestādi u.c. Nodaļā darbojas sociālie darbinieki, psihologi, speciālais pedagogs, atkarību profilakses speciālists un psihiatrs.

Nr. p. k.	Pasākums	Darbības rezultāts	Rezultatīvais rādītājs	Atbildīgā institūcija	Līdzatbildīgās institūcijas	Izpildes termiņš (ar precizitāti līdz pusgamam)	Mērķgrupa	Finansējuma avots
			<p>nākamo klasi";</p> <p>8) Pedagoģiski psiholoģiskais atbalsta dienests ar vismaz desmit struktūrvienībām reģionos</p> <p>9) Dienesta funkcijas un sniegtie pakalpojumi attiecināmi uz vismaz 15% nepilngadīgo</p> <p>10) Vismaz 54 tūkstošiem bērnu nodrošināti viņu individuālām vajadzībām atbilstoši profilakses pasākumi;</p> <p>11) Vismaz 1000 nepilngadīgo ik gadu nodrošināta resocializācija vai profilakses pasākumi antisociālas uzvedības veidošanas risku mazināšanai;</p> <p>12) Visām PII un vispārizglītojošām skolām nodrošināts metodiskais atbalsts, konsultācijas, supervīzijas, atbalsta personāls</p>					

Nr. p. k.	Pasākums	Darbības rezultāts	Rezultatīvais rādītājs	Atbildīgā institūcija	Līdzatbildīgās institūcijas	Izpildes termiņš (ar precizitāti līdz pusgadam)	Mērķgrupa	Finansējuma avots
1.3.	<p>Nodrošināt nepieciešamo pedagoģisko atbalstu mācību procesā, stiprinot asistentu izglītībā funkciju, un pilnveidot normatīvo regulējumu, nosakot vienotu, integrētu un pārskatāmu asistenta pakalpojumu sniegšanu ne tikai bērniem ar invaliditāti, bet arī pamatojoties uz PMK atzinumu bērniem ar smagiem uzvedības vai attīstības traucējumiem²</p>	<p>1. Nodrošināta asistentu izglītībā pieejamība bērniem ar smagiem uzvedības vai attīstības traucējumiem, kuriem invaliditāte nav noteikta</p> <p>2. Izstrādāta un aprobēta apmācību programma asistentu izglītībā (atbalsta speciālistu) sagatavošanai / profesionālai pilnveidei</p> <p>3. Apmācīti asistenti izglītībā darbam ar bērniem</p> <p>4. Veikta agrīna uzvedības korekcija bērniem, kuriem tā nepieciešama.</p> <p>5. Ieviests princips - Dienests sniedz atzinumu par asistenta izglītībā (atbalsta speciālistu) pakalpojuma nepieciešamību izglītojamajam, un izglītības iestādē asistenta izglītībā (atbalsta speciālistu) pakalpojumu sniedz, pamatojoties uz Dienesta atzinumu</p> <p>6. Izvērtēta LM un IZM administrēto asistentu bērniem pakalpojumu efektivitāte un funkciju atbilstība pieprasījumam, piedāvājot risinājumu pakalpojumu satura pārskatīšanai, administrēšanas un nodrošināšanas uzlabošanai</p>	<p>1. Izstrādāts un MK apstiprināts normatīvais regulējums, definējot asistenta izglītībā pakalpojumu bērniem ar smagiem uzvedības vai attīstības traucējumiem, kuriem invaliditāte nav noteikta</p> <p>2. Apstiprināti grozījumi MK 2016. gada 5. jūlija noteikumos Nr. 447 "Par valsts budžeta mērķdotāciju pedagogu darba samaksai pašvaldību vispārējās izglītības iestādēs un valsts augstskolu vispārējās vidējās izglītības iestādēs</p> <p>6. MK apstiprināts ziņojums efektīvākai asistenta pakalpojuma nodrošināšanai bērniem.</p>	<p>Dienests</p> <p>LM</p>	<p>IZM, LM, NVO, psihiatru un psihologu profesionālās organizācijas</p> <p>IZM, NVO</p>	<p>2021. gada 1. augusts</p> <p>2020.gada 30.jūnijs</p>	<p><u>Indicētā profilakse</u> Bērni ar dažāda smaguma psihiskās veselības un uzvedības traucējumiem</p>	<p>Papildu VB finansējums</p> <p>Esošā VB finansējuma ietvaros</p>

² Saskaņā IZM sniegto informāciju, pamatojoties uz MK noteikumiem 2012. gada 9. oktobra nr. 695 "Kārtība, kādā piešķir un finansē asistenta pakalpojumu izglītības iestādē" ir nodrošināts finansējums asistenta pakalpojumu saņemšanai izglītojamiem ar speciālām vajadzībām 830 000 EUR apmērā.

Nr. p. k.	Pasākums	Darbības rezultāts	Rezultatīvais rādītājs	Atbildīgā institūcija	Līdzatbildīgās institūcijas	Izpildes termiņš (ar precizitāti līdz pusgadam)	Mērķgrupa	Finansējuma avots
1.4.	Skolu tīkla reformas ietvaros izvērtēt pašvaldību dibināto speciālo izglītības iestāžu optimizēšanas iespējas	1. Sagatavots ieguvumu-zaudējumu un fiskālās ietekmes novērtējums 2. Sagatavoti priekšlikumi speciālo izglītības iestāžu attīstībai nolūkā (a) uzlabot uzraudzību pār speciālo izglītības iestāžu izglītības procesu un atbalsta aktivitāšu nodrošinājumu, (b) uzlabot finanšu ieguldījumu uzraudzību, (c) sakārtot speciālo izglītības iestāžu tīklu, tādā veidā pārgrupējot finanšu resursus, veidot labāku vidi bērniem kvalitatīvas izglītības iegūšanai un veselības stāvoklim atbilstošas intervences vienuviet	MK apstiprināts konceptuālais ziņojums	IZM	LM, TM, VARAM, PKC, LPS	2020. gada 1. jūnijs	----	Esošā VB finansējuma ietvaros
Starpinstitucionālās sadarbības mehānisma stiprināšana								
1.5.	Pilnveidot NPAIS un nodrošināt moduļa integrāciju ar e-veselību (integrētās sistēmas attīstība), nosakot vai papildinot informācijas apjomu, ko katrs speciālists tiesīgs ievietot vienotajā informācijas sistēmā	1. Ģimenes ārsti, psihiatri, psihologi, izglītības iestādes un Dienests caur nozares IKT sistēmām pieslēgti NPAIS 2. Tūlītēja informācijas apmaiņa un operatīva iestāžu iesaiste krīzes gadījumos 3. Palielinās NPAIS lietotāju skaits	1. Apstiprināti MK grozījumi MK 2014. gada 25. marta noteikumos nr. 157 "Nepilngadīgo personu atbalsta informācijas sistēmas noteikumi", t.sk., iekļaujot regulējumu privātpersonu datu aizsardzībai. 2. Veiktas izmaiņas informācijas sistēmā 3. Par 30% pieaug	1. LM	1. IeM (IC, VP, VR, PMLP), IZM, VM (VDEĀK; NVD), TM (VPD, IVP), LM (VBTAI, SIVA, VSAA), LĀB, bāriņtiesas, sociālie dienesti, pašvaldības policija, sociālās korekcijas izglītības iestādes, bērnu aprūpes iestādes	2020.gada 31.decembris	----	Esošā VB finansējuma ietvaros

Nr. p. k.	Pasākums	Darbības rezultāts	Rezultatīvais rādītājs	Atbildīgā institūcija	Līdzatbildīgās institūcijas	Izpildes termiņš (ar precizitāti līdz pusgadam)	Mērķgrupa	Finansējuma avots
			NPAIS lietotāju skaits ³	2. IeM (IC)		2020. gada 1.janvāris 1.posms 2020. gada decembris 2. posms, pieslēdzot sistēmai Dienestu		Apstiprinātā ERAF finansējuma ⁴ ietvaros Tiks vērtēta iespēja piesaistīt papildu ERAF finansējumu no ES investīciju fondiem 2014.-2020.plānošanas periodam
1.6.	Nodrošināt pastāvīgo darba grupu NPAIS satura attīstības veidošanai, uzturēšanai un uzraudzībai	Izveidota patstāvīga starpinstitucionāla darba grupa	Rīkojums, ar kuru apstiprināts darba grupas nolikums un sastāvs	LM	TM, IeM, IZM, VM, LPS, LĀB	Pastāvīgi	----	Esošā VB finansējuma ietvaros
1.7.	Pilnveidot normatīvo regulējumu, kā e-veselība sniedz informāciju sociālajam dienestam par bērniem, kuri ģimenes ārstu nav apmeklējuši noteiktu laika periodu, kā arī e-veselības un citu IKT sistēmu saskarņu integrācija noteiktu datu kategoriju automātiskai migrēšanai	1.Izstrādāta kārtība, kā e-veselības sistēma sniedz informāciju sociālajam dienestam par bērniem, kuri noteiktu laika periodu nav apmeklējuši ģimenes ārstu 2. Uzlabojas agrīna bērnu attīstības risku izvērtēšana mērķa grupā, kas visvairāk pakļauta psihisko traucējumu izveidei nākotnē 3. Izveidotas starpsistēmu saskarnes: E-veselība, NPAIS, VIIS.	1. Apstiprināts jauns normatīvais regulējums 2. Apstiprināti grozījumi MK 11.03.2014. noteikumos Nr. 134 "Noteikumi par vienoto veselības nozares elektronisko informācijas sistēmu"	VM (NVD)	IeM (IC, VP; VR), IZM, VM, TM (VPD), LPS, LM (VBTAI, SIVA), VARAM (VRAA), sociālie dienesti	2021. gada oktobris		Tiks vērtēta iespēja piesaistīt papildu ERAF finansējumu no ES investīciju fondiem 2014.-2020.plānošanas periodam
1.8.	Izstrādāt metodikas, t.sk., kritērijus, kā un kādos gadījumos ģimenes ārsta	1. Samazinās jaundzimušo skaits, kuri vecāku prasmju trūkuma dēļ, vecāku psihiskās	Metodika un kritēriji	VM	LM, TM, LĢĀA, LLĢĀA, LĀB pašvaldības,	2020. gada oktobris	Selektīvā profilakse 400 riska grupas ģimenes	Esošā VB finansējuma

³ Uz 2018. gada 4. janvāri piekļuves tiesības ar aktīvu statusu piešķirtas 4995 lietotājiem.

⁴ ESF un Kohēzijas fonda darbības programmas "Izaugsme un nodarbinātība" 2.2.1.SAM "Nodrošināt publisko datu atkalizmantošanas pieaugumu un efektīvu publiskās pārvaldes un privātā sektora mijiedarbību" 2.2.1.1. pasākuma "Centralizētu publiskās pārvaldes IKT platformu izveide, publiskās pārvaldes procesu optimizēšana un attīstība" ietvaros, "Jaunas paaudzes lekšlietu integrētā sistēma (IIS2)" ietvaros indikatīvi 43 076 euro apmērā (80 cilvēkdienas x 445 euro x 1,21 PVN = 43 076 euro). Projekts tik īstenots, ja projekta iesniegums atbildīs Ministru kabineta 2015.gada 17.novembra noteikumos Nr.653 "Darbības programmas "Izaugsme un nodarbinātība" 2.2.1.specifiskā atbalsta mērķa "Nodrošināt publisko datu atkalizmantošanas pieaugumu un efektīvu publiskās pārvaldes un privātā sektora mijiedarbību" 2.2.1.1.pasākuma "Centralizētu publiskās pārvaldes IKT platformu izveide, publiskās pārvaldes procesu optimizēšana un attīstība" īstenošanas noteikumi" ietvertajiem nosacījumiem, kā arī, ja projekta apraksta kopsavilkums tiks apstiprināts Ministru kabinetā.

Nr. p. k.	Pasākums	Darbības rezultāts	Rezultatīvais rādītājs	Atbildīgā institūcija	Līdzatbildīgās institūcijas	Izpildes termiņš (ar precizitāti līdz pusgadam)	Mērķgrupa	Finansējuma avots
	komanda sniedz informāciju sociālajam dienestam par jaundzimušajiem un ģimenēm, kuriem nepieciešama pastiprināta uzraudzība un/vai vecāku prasmju pilnveide, kā arī kurās pastāv riski pirmsskolas vecuma bērna attīstībai	veselības stāvokļa vai sociālu iemeslu dēļ atbilstošu aprūpi nesāņem 2. Uzlabojas agrīna bērnu attīstības risku izvērtēšana mērķa grupā, kas visvairāk pakļauta psihisko traucējumu izveidei nākotnē			psihologu un sociālo darbinieku profesionālās organizācijas		<u>Virzīšanai uz selektīvo profilaksi</u> 1 000 bērni pirmsskolas vecumā jeb 1% no kopējā pirmsskolas vecuma bērnu skaita	ietvaros
1.9.	Pārskatīt normatīvo regulējumu un precizēt kārtību informācijas aprietei starp izglītības iestādēm, ārstniecības iestādēm, sociālo dienestu, bāriņtiesu un Pedagoģiski psiholoģisko atbalsta dienestu jautājumos par palīdzības un atbalsta sniegšanu bērniem ar attīstības, uzvedības vai psihiskiem traucējumiem	1. Uzlabota institūciju savstarpējā sadarbība pašvaldību līmenī 2. Noteikts pašvaldību un valsts līmeņa institūciju savstarpējās sadarbības modelis, definējot kārtību, kā pašvaldību institūcijas veido sadarbību ar Dienestu	Apstiprināti grozījumi MK 2017. gada 12. septembra noteikumos Nr. 545 "Noteikumi par institūciju sadarbību bērnu tiesību aizsardzībā"	Dienests	LM, IZM, VM, TM, pašvaldības, bāriņtiesas	2020. gada decembris	----	Papildu VB finansējums
1.10.	Aktualizēt VBTAI metodiskos ieteikumus "Metodiskie ieteikumi bāriņtiesām un pašvaldību sociālajiem dienestiem par bāriņtiesas un sociālā darba speciālista darbam ar ģimeni un citu speciālistu sadarbību"	Papildināti metodiskie ieteikumi, t.sk. integrējot sadarbību ar izglītības un sociālās korekcijas jomu institūcijām un speciālistiem	Aktualizēti metodiskie ieteikumi	Dienests	LM (VBTAI), IZM (VISC), TM, leM, pašvaldības, bāriņtiesas, sociālie dienesti	2020. gada decembris	----	Papildu VB finansējums
Ģimenes ārstu komandas lomas stiprināšana								
1.11.	Izstrādāt psihisko slimību klīniskos algoritmus un klīniskos ceļus (metodika ģimenes ārstiem, kā atpazīt psihiskos un uzvedības traucējumus un kādos gadījumos nodrošināma tālāka psihiatriskā palīdzība).	1. Izstrādāti klīniskie algoritmi un klīniskie ceļi psihiskām slimībām (Uzmanības deficīta un hiperaktivitātes sindroms, autiska spektra traucējumi, ēšanas traucējumi, suicidāls un nesuicidāls paškaitējums (Self-harm), neirālās attīstības traucējumu agrīnā diagnostika	90% ģimenes ārstu ir informēti un ikdienas darbā izmanto izstrādātās vadlīnijas	VM	Psihiatru un psihologu profesionālās organizācijas, LLĢĀA	2020. gada decembris	----	Apstiprinātā ESF finansējuma ietvaros ⁵

⁵ Darbības programmas "Izaugsme un nodarbinātība" 9.2.3. SAM "Atbalstīt prioritāro (sirds un asinsvadu, onkoloģijas, perinatālā un neonatālā perioda aprūpes un garīgās veselības) veselības jomu veselības tīklu attīstības vadlīniju un kvalitātes nodrošināšanas sistēmas izstrādi un ieviešanu, jo īpaši sociālās atstumtības un nabadzības riskam pakļauto iedzīvotāju veselības uzlabošanai".

Nr. p. k.	Pasākums	Darbības rezultāts	Rezultatīvais rādītājs	Atbildīgā institūcija	Līdzatbildīgās institūcijas	Izpildes termiņš (ar precizitāti līdz pusgadam)	Mērķgrupa	Finansējuma avots
		(kopējās vadlīnijas par visiem neirālās attīstības traucējumiem līdz 5 gadu vecumam)) 2. Savlaicīgāka un precīzāka pacientu ar psihisko slimību simptomiem atpazīšana ģimenes ārstu praksēs 3. Palielinājies precīzi identificēto pacientu ar SSK-10 F grupas diagnozēm skaits ģimenes ārstu praksēs						
1.12.	Nodrošināt apmācības ģimenes ārstiem par psihisko slimību simptomu agrīnu diagnosticēšanu, psihoemocionālo atbalstu, ārstniecību un rehabilitāciju bērniem	1. Uzlabojas ģimenes ārstu zināšanas un prasmes bērnu agrīnas attīstības novērtēšanā, psihisko traucējumu atpazīšanā 2. Nodrošināta savlaicīgāka un precīzāka pacientu ar noteiktu psihisko slimību simptomiem atpazīšana ģimenes ārstu praksēs 3. Palielinājies precīzi identificēto pacientu ar SSK-10 F grupas diagnozēm skaits ģimenes ārstu praksēs	Vismaz 75% apmācītu ģimenes ārstu, 40% ģimenes ārstu uzlabojusies izpratne par psihisko slimību raksturu, atpazīšanu un ģimenes ārsta kompetenci savlaicīgā traucējumu atklāšanā	VM	LĀB, LLĢĀA, psihiatru un psihologu profesionālās organizācijas	Līdz 2022. gada decembrim	----	Apstiprinātā ESF finansējuma ietvaros ⁶
1.13.	Nodrošināt ģimenes ārstu prakses komandas speciālistu tālākizglītību un iesaisti bērnu ar uzvedības un psihiskajiem traucējumiem aprūpes procesā, tai skaitā vadlīniju un kritēriju izstrāde, kā un kādos gadījumos notiek medicīnās māsas iesaiste vecāku prasmju bērna aprūpē uzlabošanai	1. Uzlabojas ģimenes ārstu prakses komandas speciālistu zināšanas un prasmes darbā ar bērniem, kuriem konstatēti uzvedības traucējumi vai psihiskas saslimšanas vai pastāv psihisku traucējumu veidošanās risks 2. Palielinās māsu iesaiste intervencu īstenošanā bērniem ar uzvedības vai psihisko traucējumu veidošanās risku; 3. Uzlabojas ģimenes ārstu	1. Veikta VM cilvēkresursu apmācības plāna ikgadēja aktualizācija, iekļaujot izglītības programmās tēmas, kas nodrošinātu ģimenes ārstu prakses komandas speciālistu tālākizglītību un iesaisti bērnu ar uzvedības un	VM	LM, LĀB, LĢĀA, LLĢĀA, LPA, medmāsu profesionālā organizācija, psihiatru un psihologu profesionālās organizācijas	Līdz 2022. gada decembrim	----	Apstiprinātā ESF finansējuma ietvaros ⁷

⁶ Darbības programmas "Izaugsme un nodarbinātība" 9.2.6.SAM "Uzlabot ārstniecības un ārstniecības atbalsta personāla kvalifikāciju" ietvaros izstrādātas sekojošas programmas un uzsāktas mācības:

1. Perinatālā psihiatrija: psihisko traucējumu agrīna diagnostika un ārstēšana; 2. Bērnu psihiskie un uzvedības traucējumi, tostarp ēšanas traucējumi bērniem un pusaudžiem: anoreksija, bulīmija, kompulsīva pārēšanās.

⁷ Darbības programmas "Izaugsme un nodarbinātība" 9.2.6.SAM "Uzlabot ārstniecības un ārstniecības atbalsta personāla kvalifikāciju".

Nr. p. k.	Pasākums	Darbības rezultāts	Rezultatīvais rādītājs	Atbildīgā institūcija	Līdzatbildīgās institūcijas	Izpildes termiņš (ar precizitāti līdz pusgadam)	Mērķgrupa	Finansējuma avots
		prakses komandas prasmes strādāt ar bērnu vecākiem - motivēt apmeklēt rekomendētos speciālistus, izskaidrot vecākiem saprotamā veidā bērna attīstības vai psihisko traucējumu būtību.	psihiskajiem traucējumiem aprūpes procesā. 2. Vismaz 50% apmācītas ģimenes ārstu praksēs strādājošās ārstniecības personas (māsas, ārsta palīgi); 3. Veikts pilotprojekts par māsu intervenci ģimenēs ar jaundzimušo, kur pastāv augsts bērna attīstības vai psihisko traucējumu veidošanās risks nākotnē					
Psihiatra komandas stiprināšana								
1.14.	Attīstīt ambulatoros psihiatrijas centrus ar multiprofesionālas komandas iesaisti ⁸	1. Uzlabojas psihiatra un bērnu psihiatra komandas sniegto pakalpojumu pieejamība un kvalitāte; 2. Multiprofesionālajā komandā iesaistīti psihologi, garīgās veselības aprūpes māsas, uztura speciālisti, funkcionālie speciālisti - logopēdi, mākslas terapeiti, fizioterapeiti, ergoterapeiti u.c. 3. Nodrošināts atbalsts citiem sociālo un izglītības pakalpojumu sniedzējiem valstī	Izveidoti 3 ambulatorie centri Rīgā, 2 Latgalē, 1 Vidzemē, 2 Kurzemē un 1 Zemgalē	VM	LM, IZM, TM, LĀB, Dienests, pašvaldības, psihologu, psihiatru un funkcionālo speciālistu, t.sk. mākslas terapeitu profesionālās organizācijas	2020. gada septembris	----	Papildu VB finansējums aprēķināts plānā ⁹
1.15.	Pilnveidot māsu izglītības iegūšanas procesu,	Darba tirgū palielinās nodrošinājums ar māsām,	Vismaz 70% psihiatru prakšu piesaistīta	VM	IZM, medmāsu profesionālā	2026. gads	----	Papildu VB finansējums

⁸ Stiprinot psihiatra komandas ambulatoro darbu, psihiatra komandā iesaistāms psihologs, garīgās veselības aprūpes māsa un funkcionālie speciālisti (mākslas terapeiti, ergoterapeiti u.tml.) un reģionālajām slimnīcām attīstāmi ambulatorie psihiatrijas centri ar multiprofesionālas komandas iesaisti. Veselības ministrija plāno Psihiskās veselības aprūpes pieejamības uzlabošanas plāna 2019.-2020.gadam ietvaros apmaksāt psihiatru darbu caur kabinetu maksājumiem (tāmes finansējums). Psihiatra kabinetā plānots psihiatrs, psihologs, aprūpes māsa un funkcionālais speciālists. Līdz ar to veselības jomā stiprināma sadarbība esošo institūciju ietvaros, kā arī VM plāno īstenot stratēģisko iepirkumu 2020. gadā, izveidojot ambulatoros centrus: Rīga - 3; Latgale - 2 (Daugavpils; Rēzekne); Vidzeme - 1 (Valmiera); Kurzeme - 2 (Ventspils, Liepāja), Zemgale - 1 (Jelgava), stiprinot ārstniecības iestāžu psihiatru prakses, piesaistot garīgās veselības aprūpes māsas, attīstot centrus ar multiprofesionālām komandām, tā uzlabojot pieejamību un kvalitāti, kas nodrošinātu atbalstu citiem sociālo un izglītības jomu pakalpojumu sniedzējiem valstī.

⁹ Psihiskās veselības aprūpes pieejamības uzlabošanas plāns 2019.-2020.gadam, apstiprināts MK 2019.gada 18.jūnijā (1.7.pasākums: "Attīstīt ambulatoros psihiskās veselības centrus ar multiprofesionālās komandas iesaisti").

Nr. p. k.	Pasākums	Darbības rezultāts	Rezultatīvais rādītājs	Atbildīgā institūcija	Līdzatbildīgās institūcijas	Izpildes termiņš (ar precizitāti līdz pusgadam)	Mērķgrupa	Finansējuma avots
	izveidojot jaunu māsas profesiju "vispārējās aprūpes māsa" ar iespēju specializēties garīgās veselības aprūpes jomā, vienlaikus piemērojot atalgojuma palielinājumu ¹⁰	kuras ir kvalificētas pacientu ar psihiskiem veselības traucējumiem aprūpē	garīgās veselības aprūpes māsa		organizācija			
1.16.	Izvērtēt klīniskā un veselības psihologa statusu un pieejamību ārstniecības procesa nodrošināšanā un nepieciešamības gadījumā veikt attiecīgus grozījumus normatīvajā regulējumā	<u>Sagatavots izvērtējums, kas pamato klīnisko un veselības psihologu noteikšanu par ārstniecības atbalsta personu.</u>	<u>Nepieciešamības gadījumā izstrādāti un apstiprināti MK grozījumi MK 2016. gada 24. maija noteikumos Nr. 317 "Ārstniecības personu un ārstniecības atbalsta personu reģistra izveides, papildināšanas un uzturēšanas kārtība"</u>	VM	psihiatru un psihologu profesionālās organizācijas	2020. gada marts	----	Esošā VB finansējuma ietvaros
1.17.	Pilnveidot normatīvo regulējumu, pārskatot finansējuma apmēru un kārtību ambulatorai multiprofesionālajai komandai (psihiatrs, garīgās veselības aprūpes māsa, klīniskais un veselības psihologs, mākslas terapeits, audiologopēds, ergoterapeits, fizioterapeits, uztura speciālists).	1. Nodrošināta ambulatoru nemedikamentozu terapiju pieejamību bērniem ar dažādiem psihiskās veselības traucējumiem 2. Palielinājies psihiatru prakšu skaits, kurās piesaistīts klīniskais un veselības psihologs un mākslas terapeits 3. Samazinājies nepilngadīgo skaits, kuri tiek stacionēti psihisku saslimšanu dēļ 4. Ambulatoros psihiatrijas centros izveidotas atsevišķas psihiatra un bērnu psihiatra multiprofesionālas komandas	1. Bērnu skaits, kas saņēmuši ambulatoros ārstēšanas un rehabilitācijas pakalpojumus pie bērnu psihiatra multiprofesionālās komandas speciālistiem 2. Apstiprināti MK grozījumi MK 2018. gada 28. augusta noteikumos nr. 555 "Veselības aprūpes pakalpojumu organizēšanas un	VM	LM, psihiatru, narkologu un psihologu un funkcionālo speciālistu profesionālās organizācijas, pašvaldības	2020. gada janvāris	----	Papildu VB finansējums aprēķināts plānā ¹¹

¹⁰ VM uzsākusi darbu pie konceptuālā ziņojuma izstrādes par medicīnas māsas profesijas turpmāko attīstību, kurā tiks ietverti priekšlikumi jaunai pieejai māsas (vispārējās aprūpes māsa) specializācijas attīstībai, kas paredz atteikšanos no sertifikācijas procesa, specializāciju iegūstot vai nu pēdējā studiju gadā, vai profesionālās pilnveidesursos pēc studijām. Plānots noteikt māsas (vispārējās aprūpes māsa) profesionālās kompetences programmas šādās specializācijās: māsas kompetence bērnu aprūpes jomā, māsas kompetence perioperatīvās aprūpes jomā, māsas kompetence garīgās aprūpes jomā u.c.

¹¹ Psihiskās veselības aprūpes pieejamības uzlabošanas plāns 2019.-2020.gadam, apstiprināts MK 2019.gada 18.jūnijā (1.6.pasākums: "Stiprināt psihiatru prakses, piesaistot klīniskos un veselības psihologus, funkcionālos speciālistus un garīgās veselības aprūpes māsas").

Nr. p. k.	Pasākums	Darbības rezultāts	Rezultatīvais rādītājs	Atbildīgā institūcija	Līdzatbildīgās institūcijas	Izpildes termiņš (ar precizitāti līdz pusgadam)	Mērķgrupa	Finansējuma avots
1.18.	Izvērtēt iespēju bērnu psihiatriju noteikt kā pamatspecialitāti, tādējādi samazinot studiju ilgumu specialitātes iegūšanai	1. Samazinās kopējais studiju ilgums bērnu psihiatra profesijas iegūšanai 2. Palielinās pieprasījums par studijām bērnu psihiatra specialitātē	samaksas kārtība” 1. Apstiprināti MK grozījumi MK 2009. gada 24. marta noteikumos nr. 268 “Noteikumi par ārstniecības personu un studējošo, kuri apgūst pirmā vai otrā līmeņa profesionālās augstākās medicīniskās izglītības programmas, kompetenci ārstniecībā un šo personu teorētisko un praktisko zināšanu apjomu” 2. No 2019. gada septembra turpmākos trīs gadus ik gadu ir paredzētas vismaz 3 rezidentūras vietas programmā ‘Bērnu psihiatrija’, turpmākajos gados turpinot plānot un nodrošināt nepieciešamo rezidentūras vietu skaitu	VM	IZM	2019. gada 17. janvārī MK apstiprināti grozījumi MK 2009. gada 24. marta noteikumos Nr. 268 “Noteikumi par ārstniecības personu un studējošo, kuri apgūst pirmā vai otrā līmeņa profesionālās augstākās medicīniskās izglītības programmas, kompetenci ārstniecībā un šo personu teorētisko un praktisko zināšanu apjomu”	----	Esošā VB finansējuma ietvaros
1.19.	Pārskatīt no valsts budžeta finansētos psihiatru un bērnu psihiatra sniegto veselības aprūpes pakalpojumu finansēšanas kārtību, t.sk. pārskatot apmeklējuma ilgumu pie psihiatra (pirmreizējās un atkārtotās vizītes).	1. Motivējošs atalgojums psihiatriem un bērnu psihiatriem; 2. Psihiatru un bērnu psihiatru pieejamība pieaug 3. Palielinās pieprasījums par studijām bērnu psihiatra specialitātē 4. Palielinās bērnu psihiatru nodarbinātība ārpus Rīgas,	1. Apstiprināti MK grozījumi MK 2018.gada 28.augusta noteikumos nr. 555 “Veselības aprūpes pakalpojumu organizēšanas un samaksas kārtība” 2. Psihiatriem un	VM	Psihiatru profesionālā organizācija	2020. gada janvāris	----	Papildu VB finansējums aprēķināts plānā ¹³

Nr. p. k.	Pasākums	Darbības rezultāts	Rezultatīvais rādītājs	Atbildīgā institūcija	Līdzatbildīgās institūcijas	Izpildes termiņš (ar precizitāti līdz pusgadam)	Mērķgrupa	Finansējuma avots
		nodrošinot ESF līdzfinansētu atbalstu ¹²	bērnu psihiatriem nodrošināts motivējošs atalgojums					
Pedagogu lomas stiprināšana								
1.20.	Nodrošināt PII pedagogu apmācības par attīstības, neirobioloģiskas izcelsmes traucējumu, psihisko saslimšanu simptomiem un to agrīnās atpazīšanas iespējām ¹⁴	1. Izstrādāta un aprobēta interaktīva tiešsaistes apmācību programma PII pedagogiem 2. Uzlabojas PII pedagogu zināšanas un prasmes agrīni atpazīt attīstības traucējumus 3. Uzlabojas PII pedagogu zināšanas par nepieciešamo tālāko rīcību, konstatējot attīstības traucējumus bērnam	2 785 pirmsskolas izglītības skolotāji (33% no kopējā skaita) ik gadu tiek izglītoti par attīstības traucējumiem un to agrīnas atpazīšanas iespējām	Dienests	IZM, VM, LM, pašvaldības, psihologu un funkcionālo speciālistu profesionālās organizācijas, psihiatru profesionālās organizācijas	No 2020. gada decembra programmas sagatavošana 2021. gada 2. pusgads programmas ieviešana	<u>Universālā profilakse</u> Visi bērni pirmsskolas vecumā 102 250 (2-6 gadi)	Papildu VB finansējums programmas sagatavošanai Papildu finansējums programmas ieviešanai 2021-2027 ESF ietvaros ¹⁵
1.21.	Nodrošināt PII personāla praktiskas apmācības darbam ar bērniem, kuriem raksturīgi attīstības, uzvedības vai psihiskās veselības traucējumi, tostarp pievēršot uzmanību ņirgāšanās problemātikai	1. Izstrādāta un aprobēta apmācību programma PII personālam 2. Uzlabojas PII personāla zināšanas, prasmes un kompetences darbā ar bērniem, kuriem raksturīgi uzvedības vai psihiskās veselības traucējumi; 3. Uzlabojas vecāku un bērnu izpratne par ņirgāšanās profilakses jautājumiem	1 670 pirmsskolas izglītības skolotāji (20% no kopējā skaita) ik gadu apgūst praktiskas apmācības darbam ar bērniem, kuriem raksturīgi uzvedības vai psihiskās veselības traucējumi	Dienests	IZM, VM, SPKC, LM, pašvaldības, psihologu un funkcionālo speciālistu, t.sk. mākslas terapeitu profesionālās organizācijas, psihiatru profesionālās organizācijas	No 2020. gada decembra programmas sagatavošana 2021. gada 2. pusgads programmas ieviešana	<u>Selektīvā profilakse</u> 6 135 pirmsskolas vecuma bērni ar psihiskās veselības un uzvedības traucējumu veidošanās risku (6% no kopējā pirmsskolas vecuma bērnu skaita) <u>Indicētā profilakse</u> 6 135 pirmsskolas vecuma bērni (6% no kopējā pirmsskolas vecuma bērnu skaita) ar uzvedības un psihiskās veselības	Papildu VB finansējums programmas sagatavošanai Papildu finansējums programmas ieviešanai 2021-2027 ESF ietvaros ¹⁶

¹³ Psihiskās veselības aprūpes pieejamības uzlabošanas plāns 2019.-2020.gadam, apstiprināts MK 2019.gada 18.jūnijā (1.5.pasākums "Psihiatrisko slimnieku ārstēšana psihiatriskā profila dienas stacionārā").

¹² Darbības programmas "Izaugsme un nodarbinātība" 9.2.5.SAM "Uzlabot pieejamību ārstniecības un ārstniecības atbalsta personām, kas sniedz pakalpojumus prioritārajās veselības jomās iedzīvotājiem, kas dzīvo ārpus Rīgas" ietvaros projektā "Ārstniecības un ārstniecības atbalsta personu pieejamības uzlabošana ārpus Rīgas", plānots atbalstīt bērnu psihiatru nodarbinātības palielināšanu ārpus Rīgas.

¹⁴ SPKC ir izstrādājis informatīvos materiālus: "Psihiskās saslimšanas, to pazīmes, diagnostika un ārstēšanas metodes", kur iekļauti jautājumi arī par bērnu un pusaudžu psihisko veselību, "Ieteikumi izglītības iestāžu pedagogiem darbam ar mācību filmām "Katrīna" un "Roberts" emocionālās labklājības veicināšanai un ņirgāšanās mazināšanai skolā un interneta vidē" (ir pieejamas arī mācību filmas), "Ieteikumi izglītības iestāžu psihologiem un pedagogiem darbam ar skolēniem, kuriem ir uzvedības un emocionāli traucējumi skolas vidē". Materiāli pieejami: <https://www.spkc.gov.lv/lv/informativi-izdevumi/informativi-izdevumi>.

¹⁵ Skat. rīkojuma 10.punktu

¹⁶ Skat. rīkojuma 10.punktu

Nr. p. k.	Pasākums	Darbības rezultāts	Rezultatīvais rādītājs	Atbildīgā institūcija	Līdzatbildīgās institūcijas	Izpildes termiņš (ar precizitāti līdz pusgadam)	Mērķgrupa	Finansējuma avots
							traucējumiem	
1.22.	Nodrošināt mācības <u>vispārējās izglītības iestāžu un profesionālās izglītības iestāžu pedagogiem par izglītojamo psiholoģiju, neirobioloģiskās izcelsmes traucējumiem, psihisko saslimšanu simptomiem un agrīnās atpazīšanas iespējām.</u> ¹⁷	1. Izstrādāta un aprobēta interaktīva tiešsaistes apmācību programma vispārizglītojošo un speciālo izglītības iestāžu pedagogiem 2. Uzlabojas vispārizglītojošo pamatizglītības iestāžu un speciālo izglītības iestāžu pedagogu zināšanas un prasmes agrīni atpazīt attīstības traucējumus 3. Uzlabojas vispārizglītojošo pamatizglītības iestāžu un speciālo izglītības iestāžu pedagogu zināšanas par tālāko rīcību, konstatējot attīstības traucējumus bērnam	2 600 vispārizglītojošo pamatizglītības iestāžu pedagogi (10% no kopējā skaita) un 860 speciālo izglītības iestāžu pedagogi (33% no kopējā skaita) ik gadu tiek izglītoti par attīstības traucējumiem un to agrīnas atpazīšanas iespējām	Dienests	IZM, VM, LM, pašvaldības, psihologu un funkcionālo speciālistu profesionālās organizācijas, psihiatru profesionālās organizācijas	No 2020. gada decembra programmas sagatavošana 2021. gada 2. pusgads programmas ieviešana	<u>Universālā profilakse</u> Visi bērni pamatizglītības ieguves posmā 176 000	Papildu VB finansējums programmas sagatavošanai Papildu finansējums programmas ieviešanai 2021-2027 ESF ietvaros ¹⁸
1.23.	Pilnveidot vispārējās, profesionālās un <u>speciālās izglītības iestāžu pedagogu prasmes par instrumentiem un tehnikām krīzes situāciju risināšanā un sadarbības ar izglītojamajiem veidošanā</u> ^{19,20}	1. Izstrādāta un aprobēta apmācību programma vispārizglītojošo, profesionālo un speciālo izglītības iestāžu pedagogiem 2. Uzlabotas vispārizglītojošo, profesionālo un speciālo izglītības iestāžu pedagogu zināšanas, prasmes un kompetences darbā ar bērniem, kuriem pastāv uzvedības vai psihisko traucējumu veidošanās riski vai konstatētas psihiskas saslimšanas	1 830 vispārizglītojošo izglītības iestāžu pedagogi (7% no kopējā skaita) un 645 speciālo izglītības iestāžu pedagogi (25% no kopējā skaita) ik gadu apgūst prasmju praktisku pilnveidi	Dienests	IZM, VM, LM, pašvaldības, psihologu un funkcionālo speciālistu, t.sk. mākslas terapeitu profesionālās organizācijas, psihiatru profesionālās organizācijas	No 2020. gada decembra programmas sagatavošana 2021. gada 2. pusgads programmas ieviešana	<u>Selektīvā profilakse</u> 8 800 bērni ar psihiskās veselības un uzvedības traucējumu veidošanās risku (5% no kopējā skolēnu skaita pamatizglītības ieguves posmā) <u>Indicētā profilakse</u> 5 280 bērni ar uzvedības vai psihiskiem traucējumiem (3% no kopējā skolēnu skaita pamatizglītības	Papildu VB finansējums programmas sagatavošanai Papildu finansējums programmas ieviešanai 2021-2027 ESF ietvaros ²¹

¹⁷ Plānojams papildu finansējums 1.-12. klašu pedagogu apmācībām par veselības jautājumiem, t.sk. psihiskās veselības veicināšanu.

¹⁸ Skat. rīkojuma 10.punktu

¹⁹ SPKC ir izstrādājis ieteikumus izglītības iestāžu psihologiem un pedagogiem darbam ar skolēniem, kuriem ir uzvedības un emocionāli traucējumi skolas vidē, kā arī materiālu par pašnāvību novēršanu skolu darbiniekiem. Papildus ir izstrādājis materiālus ņirgāšanās profilaksei (arī mācību filmas), pašnāvību profilaksei u.c. Pieejami: <https://www.spkc.gov.lv/lv/informativi-izdevumi/informativi-izdevumi>. Tāpat ir pieejama mājaslapa www.nenoversies.lv, kur atrodama informācija par psihiskās veselības jautājumiem.

²⁰ Nepieciešams veikt izpēti, vai iespējams paplašināt un adaptēt "STOP4-7" vispārējās izglītības iestādēs, t.sk. sākumskolā.

²¹ Skat. rīkojuma 10.punktu

Nr. p. k.	Pasākums	Darbības rezultāts	Rezultatīvais rādītājs	Atbildīgā institūcija	Līdzatbildīgās institūcijas	Izpildes termiņš (ar precizitāti līdz pusgadam)	Mērķgrupa	Finansējuma avots
Sociālā darba attīstība sociālos dienestos								
1.24.	Organizēt tālākizglītību, apmācot sociālos darbiniekus darbam ar dažādām klientu mērķgrupām, tai skaitā ģimenēm ar bērniem	Uzlabojas sociālo darbinieku zināšanas un prasmes klīniski sarežģītu gadījumu vadībā un bērnu uzvedības korekcijas nodrošināšanā	Vismaz 250 apmācīti sociālie darbinieki	LM	IZM, VM, TM	Līdz 2020. gada decembrim	----	Apstiprinātā ESF finansējuma ietvaros ^{22 23}
Atbalsta sistēmas uzraudzība un profilakses programmu ietekmes uz sabiedrību novērtēšana								
1.25.	Izstrādāt valsts pētījumu programmu bērnu psihiatrijas, iekļaujošas izglītības, speciālās izglītības un sociālās korekcijas jomā	1. Veikts programmas ietvaros īstenoto aktivitāšu īstermiņa un vidēja termiņa ietekmes novērtējums 2. Pilnveidoti mērķa grupām sniegtie pakalpojumi/ intervences 3. Piedāvāti risinājumi pakalpojumu/intervenču efektivitātes uzlabošanai 4. Nodrošināta pastāvīga sadarbība ar izglītības, veselības, sociālās un krimināltiesību politiku veidotājiem	1. Apstiprināts MK rīkojums par valsts pētījumu programmu 2. Vismaz 12 izvērtējumu/pētījumu kopums 3. Sagatavotas un iesniegtas vismaz 6 zinātniskas publikācijas starptautiski citējamos zinātniskos žurnālos 4. Integrēta sadarbības platforma ar nozaru praktiķiem	Dienests	VM, IZM, LM, TM, pašvaldības, profesionālās organizācijas	2020. gada decembris MK rīkojuma apstiprināšana 2023. gada decembris programmas īstenošana	----	Papildu VB finansējums
1.26.	Nodrošināt iekļaujošās un speciālās izglītības īstenošanas uzraudzību izglītības iestādēs	1. Veikts atbalsta pasākumu pieejamības un kvalitātes novērtējums izglītības iestādēs 2. Novērtēta izstrādātās atbalsta pasākumu programmas īstenošana un īstenoto atbalsta pasākumu piemērotība bērnam ar	1. Dienestā izveidota uzraudzības nodaļa 2. Ik gadu izglītības iestādēs tiek novērtēta atbalsta pasākumu īstenošanas kvalitāte un atbilstība 14%	Dienests	VM, IZM, LM, TM, pašvaldības, profesionālās organizācijas	No 2021. gada janvāra	----	Papildu VB finansējums

²² Darbības programmas "Izaugsme un nodarbinātība" 9.2.1. SAM "Paaugstināt sociālo dienestu darba efektivitāti un darbinieku profesionalitāti darbam ar riska situācijās esošām personām" ietvaros īsteno pasākumu "Profesionāla sociālā darba attīstība pašvaldībās", kura ietvaros tiek izstrādātas metodikas darbam ar dažādām sociālo darbinieku klientu mērķa grupām. Plānots īstenot pilotprojektus, kas ilgs 6 mēnešus, iesaistot tajos pašvaldību sociālajos dienestos strādājošus sociālos darbiniekus. Pilotprojektu laikā pakalpojuma sniedzējs sociālajiem darbiniekiem nodrošinās plaša apjoma (ap 90 stundu) apmācības, vienlaikus aprobējot praksē metodisko materiālu un apmācību programmu.

Šobrīd uzsākts darbs pie šādām metodikām: 1. Metodika sociālajam darbam ar personām ar garīga rakstura traucējumiem (pakalpojuma sniedzējs – personu apvienība, kura sastāv no biedrības "Latvijas Kustība par neatkarīgu dzīvi" un biedrības "Resursu centrs cilvēkiem ar garīgiem traucējumiem "ZELDA"); 2. Metodika sociālajam darbam ar vardarbībā cietušām personām un vardarbību veikušām personām (varmākām); 3. Metodika sociālajam darbam ar ģimenēm ar bērniem; 4. Metodika sociālajam darbam ar atkarīgām personām.

²³ Darbības programmas "Izaugsme un nodarbinātība" 9.2.1. SAM "Paaugstināt sociālo dienestu darba efektivitāti un darbinieku profesionalitāti darbam ar riska situācijās esošām personām" ietvaros VBTAI īstenojamā projektā "Atbalsta sistēmas pilnveide bērniem ar saskarsmes grūtībām, uzvedības traucējumiem un vardarbību ģimenē" līdz 2021. gada februārim plānots apmācīt sociālos darbiniekus visā Latvijā bērnu tiesību aizsardzības jomā.

Nr. p. k.	Pasākums	Darbības rezultāts	Rezultatīvais rādītājs	Atbildīgā institūcija	Līdzatbildīgās institūcijas	Izpildes termiņš (ar precizitāti līdz pusgadam)	Mērķgrupa	Finansējuma avots
		speciālām vajadzībām	bērnu ar speciālām vajadzībām					
1.27.	Veikt starptautisku neatkarīgu iekļaujošas un speciālās izglītības sistēmas darbības novērtējumu	1. Veikts iekļaujošas un speciālās izglītības sistēmas novērtējums 2. Piedāvāti risinājumi atbalsta sistēmas darbības uzlabošanai	Piedāvātas un uzsāktas ieviest izmaiņas rīcībpolitikā iekļaujošas un speciālās izglītības sistēmas pilnveidei labāku snieguma rādītāju sasniegšanai darbā ar bērniem ar speciālām vajadzībām	Dienests	IZM, LM, VM, pašvaldības, profesionālās organizācijas	2021. gada 2.puse	----	Papildu finansējums ESF vai Strukturālo reformu atbalsta programmas (SRSP) ietvaros
2. Rīcības virziens		Psihiskās veselības veicināšana un psihisko traucējumu profilakse						
2.1.	Organizēt informatīvas un izglītojošas kampaņas vecākiem par bērnu psihiskās veselības tematiku, fokusējot uzmanību uz ģirģāšanās profilaksi Organizēt informatīvas un izglītojošas kampaņas vecākiem par bērnu psihiskās veselības tematiku, fokusējot uzmanību uz bērnu psihisko traucējumu cēloņiem, to profilaksi, kā arī mobilo ierīču un datoru lietošanas ietekmi uz bērna attīstību un psihisko veselību	1.Uzlabojas vecāku un bērnu izpratne par ģirģāšanās profilakses jautājumiem. 2.Mazinās bērnu psihisko slimību stigmatizācija. 1. Uzlabojas vecāku izpratne par mobilo ierīču agrīnas lietošanas ietekmi uz bērna attīstību 2. Mazinās bērnu psihisko slimību stigmatizācija 3. Uzlabojas vecāku un bērnu izpratne par ģirģāšanās profilakses jautājumiem	1 informatīvā kampaņa; Kampaņa nodrošina vismaz 300 000 ģimeņu aptveri Vismaz divas informatīvās kampaņas, katra kampaņa nodrošina vismaz 300 000 ģimeņu aptveri	VM VM	IZM, LM, SPKC, pašvaldības, psihiatru, psihologu un funkcionālo speciālistu, t.sk. mākslas terapeitu profesionālās organizācijas, IZM, LM, SPKC, pašvaldības, psihiatru, psihologu un funkcionālo speciālistu, t.sk. mākslas terapeitu profesionālās organizācijas,	Līdz 2022. gada decembrim No 2021.gada 2.puses	<u>Universālā profilakse</u> visi bērni 358 762 <u>Universālā profilakse</u> visi bērni 358 762	Apstiprinātā ESF finansējuma ietvaros ²⁴ Papildu finansējums programmas ieviešanai 2021-2027 ESF ietvaros ²⁵
PIRMSDZEMDĪBU PERIODS UN DZEMDĪBAS								

²⁴ Darbības programmas "Izaugsme un nodarbinātība" 9.2.4.SAM 9.2.4.1. pasākuma "Kompleksi veselības veicināšanas un slimību profilakses pasākumi" ietvaros paredzēts īstenot sabiedrības informēšanas kampaņu psihiskās veselības veicināšanai un informēt mērķa grupas par aktuālām tēmām, t.sk. veidot informatīvos materiālus un izglītojošas īsfilmas, piemēram, par viedierīču ietekmi uz bērnu un pusaudžu psihoemocionālo veselību.

²⁵ Skat. rīkojuma 10.punktu

Nr. p. k.	Pasākums	Darbības rezultāts	Rezultatīvais rādītājs	Atbildīgā institūcija	Līdzatbildīgās institūcijas	Izpildes termiņš (ar precizitāti līdz pusgadam)	Mērķgrupa	Finansējuma avots
2.2.	Aktualizēt sabiedrībā jautājumus bērnu psihiskās veselības jomā, nodrošināt izglītojošus pasākumus	Uzlabojas sabiedrības zināšanas un izpratne par psihisko veselību, traucējumu rašanās cēloņiem un izpausmēm	Realizēta Psihiskās veselības veicināšanas un profilakses programma	VM	IZM, pašvaldības, NVO, SPKC, IeM	Līdz 2022. gada beigām	Universālā profilakse visi bērni 358 762 ²⁶	Apstiprinātā ESF finansējuma ietvaros ²⁷
2.3.	Izstrādāt pasākumu kopumu grūtnieču, topošo vecāku izglītošanai, veidojot izpratni par veselīgu dzīvesveidu un kaitīgo dzīvesveida ieradumu ietekmi uz augļa attīstību.	Uzlabojas izpratne par dzīvesveida paradumu ietekmi uz bērna veselību	1. 15 000 grūtnieces gada laikā tiek informētas par kaitīgo dzīvesveida ieradumu ietekmi uz augļa attīstību	VM	Ginekologu un vecmāšu profesionālās organizācijas, LĀB, LLĢĀA LĢĀA, SPKC, narkologu un psihologu profesionālās organizācijas	Līdz 2022. gada beigām	Universālā profilakse visas grūtnieces 15 000	Apstiprinātā ESF finansējuma ietvaros ²⁸
2.4.	Atpazīt grūtnieces ar depresijas risku un nodrošināt psiholoģisko palīdzību dzemdību un pēcdzemdību periodā	1. Izstrādāts klīniskais algoritms un klīniskie ceļi grūtnieču ar depresijas risku vai citiem psihiskiem traucējumiem atpazīšanai 2. Ieviests tests depresijas simptomu atpazīšanai grūtniecei antenatālās aprūpes laikā 3. Identificētas grūtnieces ar depresijas simptomiem intervences īstenošanai indicētās profilakses ietvaros 4. Nodrošināts informatīvs atbalsts citiem sociālo un izglītības pakalpojumu sniedzējiem valstī	1. 80% grūtnieču gada laikā tiek veikts tests depresijas simptomu atpazīšanai, fiksējot to ambulatorā kartē 2. 5 perinatālās aprūpes centros sniegts psiholoģiskais atbalsts; 3. 1 000 riska grupas grūtnieces (5% no kopējā skaita) tiek nosūtītas intervencei uz ambulatoro garīgās veselības centru	VM	Ginekologu un vecmāšu profesionālās organizācijas, LĀB, LĢĀA, LLĢĀA, psihiatru un psihologu profesionālās organizācijas, mākslas terapeitu profesionālā organizācija	Līdz 2022. gada beigām	Universālā profilakse; visas grūtnieces 20 000 Virzīšanai uz indicēto profilaksi 1 000 riska grupas grūtnieces	Apstiprinātā ESF finansējuma ietvaros ^{29 30}
BĒRNA PIEDZIMŠANA UN ATTĪSTĪBA LĪDZ PUSOTRA GADA VECUMAM								

²⁶ CSP, Bērni Latvijā 2018, 15. lpp.

²⁷ Darbības programmas "Izaugsme un nodarbinātība" 9.2.4. SAM 9.2.4.1. pasākuma "Kompleksi veselības veicināšanas un slimību profilakses pasākumi" ietvaros ir paredzētas aktivitātes psihiskās veselības jomā, t.sk. tādas, kas attiecas uz bērniem.

²⁸ Darbības programmas "Izaugsme un nodarbinātība" 9.2.4. SAM 9.2.4.1. pasākuma "Kompleksi veselības veicināšanas un slimību profilakses pasākumi" ietvaros ir paredzētas aktivitātes, kur mērķa grupa ir grūtnieces un jaunās māmiņas, piem., smēķēšanas atmešana.

²⁹ Darbības programmas "Izaugsme un nodarbinātība" 9.2.6. SAM "Uzlabot ārstniecības un ārstniecības atbalsta personāla kvalifikāciju" ietvaros izstrādātajā Cilvēkresursu apmācību plānā paredzētas apmācības ārstniecības personām par Psihiskiem traucējumiem grūtniecības laikā un pēcdzemdību periodā, piemēram, "Perinatālā psihiatrija: psihisko traucējumu agrīna diagnostika".

³⁰ Darbības programmas "Izaugsme un nodarbinātība" 9.2.3. SAM "Atbalstīt prioritāro (sirds un asinsvadu, onkoloģijas, bērnu (sākot no perinatālā un neonatālā perioda) aprūpes un garīgās veselības) veselības jomu veselības tīklu attīstības vadlīniju un kvalitātes nodrošināšanas sistēmas izstrādi un ieviešanu, jo īpaši sociālās atstumtības un nabadzības riskam pakļauto iedzīvotāju veselības uzlabošanai".

Nr. p. k.	Pasākums	Darbības rezultāts	Rezultatīvais rādītājs	Atbildīgā institūcija	Līdzatbildīgās institūcijas	Izpildes termiņš (ar precizitāti līdz pusgadam)	Mērķgrupa	Finansējuma avots
2.5.	Pārskatīt normatīvo regulējumu patronāžas veikšanai, izstrādājot bērnu patronāžas saturu un aprēķinot nepieciešamo finanšu apjomu.	<p>1. Identificētas ģimenes ar jaundzimušajiem, kurās sociālo apstākļu vai vecāku prasmju trūkuma dēļ pastāv augsts risks pilnvērtīgai bērna attīstībai</p> <p>2. Par identificētajām riska grupas ģimenēm sniegta informācija sociālajam dienestam</p> <p>3. Identificētas mātes ar pēcdzemdību depresijas simptomiem</p> <p>4. Par mātēm ar pēcdzemdību depresijas simptomiem sniegta informācija mātes ģimenes ārstam</p>	<p>1. Apstiprināti MK grozījumi MK 2018. gada 28. augusta noteikumos nr. 555 "Veselības aprūpes pakalpojumu organizēšanas un samaksas kārtība"</p> <p>2. Apstiprināti grozījumi MK 2006. gada 4. aprīļa noteikumu nr. 265 "Medicīnisko dokumentu lietvedības kārtība" 93. pielikumā</p> <p>3. Vismaz 16 000 jaundzimušajiem veikta patronāža dzīvesvietā</p> <p>4. 400 riska grupas ģimenes (2% no kopējā skaita), kuras identificētas un par kurām nosūtīta informācija sociālajam dienestam</p> <p>5. 1 000 mātes ar pēcdzemdību depresijas simptomiem, (5% no kopējā skaita) par kurām sniegta informācija mātes ģimenes ārstam vai kuras nosūtītas intervecei uz ambulatoro garīgās veselības centru</p>	VM	LM, LĢĀA, LLĢĀA	2020. gada decembris	<p>Universālā profilakse visi jaundzimušie [~20 000]</p> <p><u>Virzīšanai uz selektīvo profilaksi</u> 400 riska grupas ģimenes</p> <p><u>Virzīšanai uz indicēto profilaksi</u> 1 000 mātes ar pēcdzemdību depresijas simptomiem</p>	<p>Esošā VB finansējuma ietvaros</p> <p>Papildu finansējums programmas ieviešanai 2021-2027 ESF ietvaros³¹</p>

³¹ Skat. rīkojuma 10.punktu

Nr. p. k.	Pasākums	Darbības rezultāts	Rezultatīvais rādītājs	Atbildīgā institūcija	Līdzatbildīgās institūcijas	Izpildes termiņš (ar precizitāti līdz pusgadam)	Mērķgrupa	Finansējuma avots
2.6.	Pilnveidot vecāku prasmju programmu sociālā riska ģimenēm, nodrošinot noteiktu vizīšu skaitu dzīvesvietā (ģimenes asistenta iesaiste)	1. Izstrādāta programma un nodrošinātas apmācības esošajiem un topošajiem ģimenes asistentiem 2. Nodrošināta intervence ģimenēs ar bērniem, t.sk. ģimenēs ar jaundzimušajiem, kurās sociālo apstākļu vai vecāku prasmju trūkuma dēļ pastāv augsts risks pilnvērtīgai bērna attīstībai 3. Samazinās risks attīstības, psihisko un uzvedības traucējumu izveidei bērnam	1. 50 esošiem un topošiem ģimenes asistentiem apmācības 2. 170 riska grupas ģimenēm (kopā ap 400 personas), t.sk. ar jaundzimušajiem nodrošināta intervence dzīvesvietā un pilnveidotas vecāku prasmes	LM Pašvaldības	Sociālie dienesti, NVO	No 2018. gada	<u>Selektīvā profilakse</u> 170 riska grupas ģimenes (kopā ap 400 personas)	Esošā ESF finansējuma ietvaros ³²
2.7.	Pārskatīt klīniskās vadlīnijas bērnu agrīnai funkcionēšanas novērtēšanai, t.sk., veikt pacientu ceļu un algoritmu izstrādi	1. Pārskatītas klīniskās vadlīnijas un izstrādāts klīniskais algoritms un klīniskie ceļi bērnu ar psihomotoriem un psihosociāliem attīstības traucējumiem atpazīšanai	1. Vienas klīniskās vadlīnijas 2. Apstiprināti grozījumi MK 2006. gada 4. aprīļa noteikumu nr. 265 "Medicīnisko dokumentu lietvedības kārtība" 93. pielikumā	VM	LM, LĢĀĀ, LLĢĀĀ, LPA, psihiatru, psihologu un funkcionālo speciālistu profesionālās organizācijas	2020. gada oktobris	<u>Selektīvā profilakse</u> 1 500 bērni ar psihomotoriem un psihosociāliem traucējumiem – psihisko un uzvedības traucējumu veidošanās risku	Apstiprinātā ESF finansējuma ietvaros ³³
2.8.	Nodrošināt garīgās attīstības novērtējumu 1,5 gadus veciem bērniem ģimenes ārstu praksēs	1. Primārajā veselības aprūpē nodrošināta profilaktiskā pārbaude visu 1,5 gadu vecu bērnu garīgās attīstības novērtēšanai. 2. Palielinājies ģimenes ārstu prakšu skaits, kurās tiek veikta bērnu garīgās attīstības novērtēšana. 3. Agrīni tiks samazināti riski	1. Apstiprināti MK grozījumi MK 2018. gada 28. augusta noteikumos nr. 555 "Veselības aprūpes pakalpojumu organizēšanas un samaksas kārtība" 2. 80% bērnu 1,5 gadu vecumā veikts attīstības novērtējums	VM	LĢĀĀ, LLĢĀĀ, psihiatru un psihologu profesionālās organizācijas	No 2021. gada janvāra	<u>Universālā profilakse</u> visi bērni 1,5 gadu vecumā 20 000 <u>Virzīšanai uz selektīvo profilaksi</u> 1 500 bērni ar psihomotoriem un psihosociāliem traucējumiem – psihisko un uzvedības	Papildu VB finansējums aprēķināts plānā ³⁴

³² Ģimenes asistenta pakalpojuma attīstība tiek īstenota kā pilotprojekts Labklājības ministrijas īstenotā projekta "Profesionāla sociālā darba attīstība pašvaldībās" ietvaros, nodrošinot atbalstu sociālajiem dienestiem darbā ar ģimenēm, plānojot gan pakalpojuma aprakstu, gan apmācību programmu izstrādi un apmācību nodrošināšanu 50 esošajiem un topošajiem ģimenes asistentiem, gan kompensācijas pašvaldībām 2 gadu garumā no 2010. gada pakalpojuma īstenošanai.

³³ Darbības programmas "Izaugsme un nodarbinātība" 9.2.3. SAM "Atbalstīt prioritāro (sirds un asinsvadu, onkoloģijas, perinatālā un neonatālā perioda aprūpes un garīgās veselības) veselības jomu veselības tīklu attīstības vadlīniju un kvalitātes nodrošināšanas sistēmas izstrādi un ieviešanu, jo īpaši sociālās atstumtības un nabadzības riskam pakļauto iedzīvotāju veselības uzlabošanai".

³⁴ Psihiskās veselības aprūpes pieejamības uzlabošanas plāns 2019.-2020. gadam, apstiprināts MK 2019. gada 18. jūnijā (1.4. pasākums "Izstrādāt un ieviest ģimenes ārsta praksēs attīstības skrīningu bērniem no 1.5 līdz 5 gadu vecumā").

Nr. p. k.	Pasākums	Darbības rezultāts	Rezultatīvais rādītājs	Atbildīgā institūcija	Līdzatbildīgās institūcijas	Izpildes termiņš (ar precizitāti līdz pusgadam)	Mērķgrupa	Finansējuma avots
			3. 1 500 riska grupas bērni (7,5% no kopējā skaita) atlasīti selektīvai profilaksei				traucējumu veidošanās risku	
2.9.	leviest agrīnas intervences bērniem ar psihomotoriem vai psihosociāliem traucējumiem 1,5 gadu vecumā	1. Nodrošināta agrīna intervence bērniem ar psihomotoriem vai psihosociāliem traucējumiem 2. Samazinās risks attīstības, psihisko un uzvedības traucējumu progresēšanai bērnam	1 500 bērniem (7,5% no kopējā skaita) nodrošināta agrīnā intervence	Dienests	LM, VM, sociālie dienesti, NVO, psihiatru, psihologu un funkcionālo speciālistu profesionālās organizācijas	2021. gada 1. puse programmas izstrāde No 2021. gada jūnija programmas ieviešana	<u>Selektīvā profilakse</u> 1 500 bērni ar psihomotoriem un psihosociāliem traucējumiem – psihisko un uzvedības traucējumu veidošanās risku	Papildu VB finansējums programmas izstrādei Papildu finansējums programmas ieviešanai 2021-2027 ESF ietvaros ³⁵
BĒRNA ATTĪSTĪBA NO PUSOTRA LĪDZ SEŠU GADU VECUMAM								
2.10.	Izstrādāt rīcības standartus PII bērnu ar attīstības, uzvedības vai psihiskās veselības traucējumu novēršanai, ja psihosociāla palīdzība, ārstniecība, rehabilitācija netiek nodrošināta	1. Samazinās pirmsskolas vecuma bērnu skaits, kuri vecāku prasmju trūkuma dēļ, vecāku psihiskās veselības stāvokļa vai sociālu iemeslu dēļ atbilstošu aprūpi nesaņem 2. Uzlabojas agrīna bērnu attīstības risku izvērtēšana mērķa grupā, kas visvairāk pakļauta psihisko traucējumu izveidei nākotnē	Metodika un ieteikumi	Dienests	IZM, VM, LM, NVO, pašvaldības	2021. gada aprīlis	<u>Virzīšanai uz indicēto profilaksi</u> 3 060 pirmsskolas vecuma bērni (3% no kopējā pirmsskolas vecuma bērnu skaita) ar uzvedības un psihiskās veselības traucējumiem, kuriem psihosociāla palīdzība, ārstniecība, rehabilitācija netiek nodrošināta	Papildu VB finansējums
2.11.	Nodrošināt supervīzijas PII pedagogu komandām (pedagogs, atbalsta personāls, direktors) krīzes situāciju risināšanai un atbalsta sniegšanai darbā ar bērniem	1. Uzlabojas PII pedagogu zināšanas, prasmes un kompetences krīzes situāciju risināšanā un atbalsta sniegšanā bērniem ar uzvedības un psihiskiem traucējumiem 2. Nodrošināta kvalitatīvāka, uz mērķi orientēta atbalsta sniegšana bērniem ar	600 supervīzijas PII komandām ik gadu	Dienests	IZM, pašvaldības, supervizoru profesionālā organizācija	No 2020. gada septembra	<u>Indicētā profilakse</u> 6 135 pirmsskolas vecuma bērni (6% no kopējā pirmsskolas vecuma bērnu skaita) ar uzvedības un psihiskās veselības traucējumiem	Papildu VB finansējums

³⁵ Skat. rīkojuma 10.punktu

Nr. p. k.	Pasākums	Darbības rezultāts	Rezultatīvais rādītājs	Atbildīgā institūcija	Līdzatbildīgās institūcijas	Izpildes termiņš (ar precizitāti līdz pusgadam)	Mērķgrupa	Finansējuma avots
		uzvedības un psihiskiem traucējumiem uz vietas PII						
2.12.	Nodrošināt izglītības psihologa pieejamību pirmsskolas vecuma bērniem attīstības novērtēšanai, bērna spēju un psiholoģiskās kultūras veidošanai	1. Novērtēta PII vecuma bērnu attīstība un nodrošināta agrīna attīstības traucējumu identificēšana 2. Nodrošināta agrīna uzvedības korekcija bērniem, kuriem tā nepieciešama 3. Nodrošināti atbalsta pasākumi attīstības traucējumu veidošanās risku mazināšanai pirmsskolas vecuma bērniem 4. Samazinās nepilngadīgo skaits ar progresējošiem uzvedības un psihiskiem traucējumiem sākumskolas vecumā	1. 201 izglītības psihologs piesaistīts darbam PII; 2. 102 250 bērniem PII pieejams psihologs 3. 10 000 bērniem (10% no kopējā skaita) ik gadu PII tiek veikta padziļināta izpēte (5 nodarbības) 4. 6 135 riska grupas bērniem (6% no visiem) ik gadu PII tiek nodrošināts psihosociālais atbalsts, lai mazinātu attīstības traucējumu iespējamu progresu (10 nodarbības) 5. 6 135 bērniem ar psihiskiem un uzvedības traucējumiem (6% no visiem) ik gadu PII tiek nodrošināts individuāls darbs nolūkā koriģēt bērna uzvedību (10 nodarbības)	Dienests	IZM, pašvaldības	No 2021. gada augusta	<u>Universālā profilakse</u> Visi bērni pirmsskolas vecumā 102 250 (2-6 gadi) <u>Selektīvā profilakse</u> 6 135 pirmsskolas vecuma bērni (6% no kopējā pirmsskolas vecuma bērnu skaita) ar uzvedības un psihisko traucējumu veidošanās risku <u>Indicētā profilakse</u> 6 135 pirmsskolas vecuma bērni (6% no kopējā pirmsskolas vecuma bērnu skaita) ar uzvedības un psihiskās veselības traucējumiem	Papildu VB finansējums
2.13.	Pilnveidot normatīvo regulējumu bērniem piemērotas krīzes (relaksācijas) telpas ierīkošanai pirmsskolas izglītības iestādēs	Katrā PII izveidota bērniem piemērota relaksācijas telpa izmantošanai krīzes situācijā, ja nepieciešams nomierināt bērnu, norobežojot no citiem	1. Pieņemti grozījumi Vispārējās izglītības likumā, papildinot pirmsskolas izglītības vadlīnijas ar prasībām relaksācijas telpu ierīkošanai PII; 2. Apstiprināti grozījumi MK 31.07.2012. noteikumos Nr.533 "Noteikumi par valsts	IZM	VM, Dienests	1) 2020. gada janvāris; 2) 2020. gada decembris; 3) 2021. gada jūnijs	<u>Indicētā profilakse</u> 6 135 pirmsskolas vecuma bērni (6% no kopējā pirmsskolas vecuma bērnu skaita) ar uzvedības un psihiskās veselības traucējumiem	Esošā VB finansējuma ietvaros

Nr. p. k.	Pasākums	Darbības rezultāts	Rezultatīvais rādītājs	Atbildīgā institūcija	Līdzatbildīgās institūcijas	Izpildes termiņš (ar precizitāti līdz pusgadam)	Mērķgrupa	Finansējuma avots
			pirmsskolas izglītības vadlīnijām”; 3. Apstiprināti grozījumi MK 17.09.2013. noteikumos Nr. 890 “Higiēnas prasības bērnu uzraudzības pakalpojuma sniedzējiem un izglītības iestādēm, kas īsteno pirmsskolas izglītības programmu” 4. 3.Izveidotas vai pielāgotas krīzes (relaksācijas) telpas					
2.14.	Izstrādāt atbalsta pasākumus (saturs, ilgums, iesaistītie speciālisti, sasniedzamie rezultāti) ģimenēm, kurās aug bērni ar smagiem uzvedības, attīstības vai psihiskiem traucējumiem, t. sk. pakalpojumi bērniem	Izstrādāts atbalsta pasākumu kopums indicētās profilakses aktivitāšu nodrošināšanai	Atbalsta pasākumu plāns	Dienests	LM, VM, sociālie dienesti, NVO, sociālo darbinieku, psihiatru un psihologu profesionālās organizācijas, funkcionālie speciālisti	2021. gada februāris	<u>Indicētā profilakse</u> 3 060 bērni pirmsskolas vecumā (3% no kopējā skaita) ar smagiem psihiskās veselības un uzvedības traucējumiem	Papildu VB finansējums
2.15.	Nodrošināt inovatīvus sociālos pakalpojumus (t.sk., atbalsta, pašpalīdzības grupas, individuālas speciālistu konsultācijas) ģimenēm, kurās ir bērni ar smagiem psihiskiem, attīstības un uzvedības traucējumiem	1. Ieviesta indicētās profilakses aktivitāšu programma ģimenēm, kas aprūpē bērnus ar dažāda smaguma psihiskiem, attīstības un uzvedības traucējumiem 2. Turpmāko trīs gadu periodā samazinās bērnu skaits, kuri pamatizglītības apguvi uzsāk speciālā izglītības iestādē 3. Turpmāko trīs gadu periodā samazinās bērnu skaits, kuri nonāk stacionārā psihoneiroloģiskā ārstniecības	3 060 bērniem pirmsskolas vecumā (3% no kopējā skaita) un viņu ģimenēm nodrošināts individualizēts atbalsts un rehabilitācija iespējami tuvu dzīvesvietai	Dienests	LM, sociālie dienesti, pirmsskolas izglītības iestādes, NVO, funkcionālo speciālistu, t.sk. mākslas terapeitu profesionālās organizācijas	No 2021. gada jūnija	<u>Indicētā profilakse</u> 3 060 bērni pirmsskolas vecumā ar smagiem psihiskās veselības un uzvedības traucējumiem	Papildu finansējums 2021-2027 ESF ietvaros ³⁶

³⁶ Skat. rīkojuma 10.punktu

Nr. p. k.	Pasākums	Darbības rezultāts	Rezultatīvais rādītājs	Atbildīgā institūcija	Līdzatbildīgās institūcijas	Izpildes termiņš (ar precizitāti līdz pusgadam)	Mērķgrupa	Finansējuma avots
		iestādē 4. Uzlabojas bērnu pašaprūpes prasmes, sociālās prasmes, komunikācijas spējas, pašregulācija						
2.16.	Popularizēt pašvaldībās labās prakses, organizējot atbalsta grupas ģimenēm sociālo prasmju pilnveidei nolūkā mazināt bērnu attīstības un psihisko traucējumu veidošanās risku	1. Nodrošinātas atbalsta grupas ģimenēm 2. Uzlabojas riska grupu ģimeņu zināšanas un sociālās prasmes 3. Nodrošināta uz mērķi orientēta atbalsta sniegšana bērniem ar uzvedības un psihisko traucējumu veidošanās risku	1. Pierādījumos balstīta vecāku prasmju pilnveides programma 2. 1440 atbalsta grupas ik gadu 3. Vismaz 900 pirmsskolas vecuma riska grupas bērnu vecākiem (1% no kopējā pirmsskolas vecuma bērnu skaita) ik gadu nodrošināta sociālo prasmju pilnveide	Dienests	LM, sociālie dienesti, NVO, psihiatru, psihologu un funkcionālo speciālistu, t.sk. mākslas terapeitu profesionālās organizācijas	2021. gada jūnijs programmas adaptēšanai No 2021. gada jūnija programmas ieviešana	<u>Selektīvā profilakse</u> 6135 pirmsskolas vecuma bērni ar uzvedības vai psihisko traucējumu veidošanās risku	Papildu VB finansējums programmas izstrādei Papildu finansējums programmas ieviešanai 2021-2027 ESF ietvaros ³⁷
2.17.	Izstrādāt un ieviest atkārtotu attīstības novērtējumu ģimenes ārstu praksēs bērniem 3 gadu vecumā	1. Primārajā veselības aprūpē ieviesta profilaktiskā pārbaude 3 gadu vecu bērnu garīgās attīstības novērtēšanai. 2. Palielinājies ģimenes ārstu prakšu skaits, kurās tiek veikta bērnu garīgās attīstības novērtēšana. 3. Agrīni samazināti riski.	1. Apstiprināti MK grozījumi MK 2018.gada 28.augusta noteikumos nr. 555 "Veselības aprūpes pakalpojumu organizēšanas un samaksas kārtība" 2. 80% bērnu 3 gadu vecumā veikts attīstības novērtējums 3. 1 500 riska grupas bērni (7,5% no kopējā 3 g.v. skaita) atlasīti selektīvai profilaksei	VM	LĢĀA, LLĢĀA, psihiatru un psihologu profesionālās organizācijas	2021. gada janvāris	<u>Universālā profilakse</u> visi bērni 3 gadu vecumā 20 000 <u>Virzīšanai uz selektīvo profilaksi</u> 1 500 bērni 3 gadu vecumā ar psihomotoriem un psihosociāliem traucējumiem – psihisko un uzvedības traucējumu veidošanās risku	Papildu VB finansējums aprēķināts plānā ³⁸
2.18.	Ieviest agrīnas intervences bērniem ar psihomotoriem vai psihosociāliem	1. Nodrošināta agrīna intervence bērniem ar psihomotoriem vai	1 500 bērniem (7,5% no kopējā skaita) nodrošināta agrīnā	Dienests	VM, LM, sociālie dienesti, NVO, psihiatru, psihologu	2021.gada 1.puse programmas izstrāde	<u>Selektīvā profilakse</u> 1 500 bērni ar psihomotoriem un	Papildu VB finansējums programmas

³⁷ Skat. rīkojuma 10.punktu

³⁸ Psihiskās veselības aprūpes pieejamības uzlabošanas plāns 2019.-2020.gadam, apstiprināts MK 2019.gada 18.jūnijā (1.4.pasākums "Izstrādāt un ieviest ģimenes ārsta praksēs attīstības skrīningu bērniem no 1.5 līdz 5 gadu vecumā")

Nr. p. k.	Pasākums	Darbības rezultāts	Rezultatīvais rādītājs	Atbildīgā institūcija	Līdzatbildīgās institūcijas	Izpildes termiņš (ar precizitāti līdz pusgadam)	Mērķgrupa	Finansējuma avots
	traucējumiem 3 gadu vecumā	psihosociāliem traucējumiem 2.Samazinās risks attīstības, psihisko un uzvedības traucējumu progresēšanai bērnam	intervence		un funkcionālo speciālistu profesionālās organizācijas	No 2021.gada jūnija programmas ieviešana	psihosociāliem traucējumiem – psihisko un uzvedības traucējumu veidošanās risku	izstrādei Papildu finansējums programmas ieviešanai 2021-2027 ESF ietvaros ³⁹
2.19.	leviest agrīnās intervences (psihologa, sociālā pedagoga vai sociālā darbinieka konsultācijas grupās un individuāli) pirmsskolas vecuma bērniem ar attīstības, uzvedības, psihiskiem traucējumiem (Multimodāla agrīnās intervences programma "STOP 4-7" ⁴⁰)	1. Nodrošināta agrīna intervence pirmsskolas vecuma bērniem ar uzvedības traucējumiem 2.Samazinās risks attīstības, psihisko un uzvedības traucējumu progresēšanai bērnam 3. Nodrošināta uzvedības korekcija 4. Bērna vecāki un skolotāji ir apguvuši un prot pielietot audzināšanas prasmes, kas veicina vēlamās uzvedības izpausmes un ierobežo sociāli neatbalstāmu uzvedību. 5. Vecāki un skolotāji sadarbojas bērna uzvedības problēmu risināšanā. 6. Mazinās vecāku stress, kas saistīts ar bērna aprūpi un audzināšanu.	1500 bērniem (1,5% no kopējā pirmsskolas vecuma bērnu skaita) ik gadu nodrošināta agrīnā intervence kopā ar vecākiem un pirmsskolas izglītības pedagogu	Dienests	IZM, LM, sociālie dienesti, NVO, psihiatru un psihologu profesionālās organizācijas	No 2020. gada septembra	<u>Indicētā profilakse</u> 1500 pirmsskolas vecuma bērni ar uzvedības traucējumiem	Papildu VB finansējums
2.20.	Izstrādāt vienotu redzējumu PII nakts grupu aizstāšanai ar pagarināto/maiņu grupu vai alternatīvu pakalpojumu, ņemot vērā faktisko nodarbinātības situāciju	Nodrošināta darba un dzīves vides savienošana iespējas, jo īpaši vientuļajiem vecākiem.	Izstrādāti priekšlikumi pašvaldībām; Izvērtēti normatīvie akti un sagatavoti grozījumi, ja nepieciešams	Dienests	IZM, LM, VARAM, Pašvaldības	2022. gada jūnijs	<u>Selektīvā profilakse</u>	Esošā VB finansējuma ietvaros
BĒRNA ATTĪSTĪBA NO SEŠU GADU VECUMA LĪDZ PILNGADĪBAI								
2.21.	Pilnveidot normatīvo regulējumu un paredzēt, ka	1.Uzlabojas uzskaitē par bērniem, kuriem nepieciešami	1. Apstiprināti grozījumi 2010. gada	IZM	Dienests, pašvaldības	2020.gada maijs	<u>Virzīšanai uz indicēto profilaksi</u>	Esošā VB finansējuma

³⁹ Skat. rīkojuma 10.punktu

⁴⁰ Darbības programmas "Izaugsme un nodarbinātība" 9.2.1. SAM 9.2.1.1.pasākuma "Profesionāla sociālā darba attīstība pašvaldībās" ietvaros plānots izstrādāt vairākus sadarbības modeļus/vadlīnijas starp sociālo dienestu un citām iestādēm/profesionāļiem, ar ko ikdienā sadarbojas sociālie dienesti, t.sk. sadarbības modeļi starp sociālo dienestu, sociālajiem darbiniekiem un izglītības iestādēm, pedagogiem.

Nr. p. k.	Pasākums	Darbības rezultāts	Rezultatīvais rādītājs	Atbildīgā institūcija	Līdzatbildīgās institūcijas	Izpildes termiņš (ar precizitāti līdz pusgamam)	Mērķgrupa	Finansējuma avots
	obligāto izglītības vecumu sasniegušo bērnu uzskaites informācijas sistēmā tiek dokumentēts pedagoģiski medicīniskās komisijas atzinums ar rekomendāciju par speciālās izglītības programmas apguvi vai nepieciešamajiem atbalsta pasākumiem mācību procesa organizēšanā.	atbalsta pasākumi pamatizglītības ieguves procesā 2. Tiek nodrošināta iespēja piedāvāt mērķētus atbalsta pasākumus bērniem ar psihisko un uzvedības traucējumu veidošanās risku pamatizglītības ieguves procesā 3. Turpmāko piecu gadu periodā samazinās skolēnu skaits, kas paliek uz otru gadu 4. Turpmāko piecu gadu periodā samazinās skolēnu skaits, kuri maina skolu, mācības pārtraucot vispārīgizglītojošā izglītības iestādē un uzsākot speciālā	17. augusta MK noteikumos nr. 788 "Valsts izglītības informācijas sistēmas saturs, uzturēšanas un aktualizācijas kārtība" 2. Par 20% palielinās skolēnu skaits ar mācīšanās traucējumiem, uzvedības vai psihisko traucējumu veidošanās risku, kuri saņem atbalsta pasākumus pamatizglītības ieguves procesā				Bērni ar psihiskās veselības un uzvedības traucējumiem vai augstu traucējumu veidošanās risku (2% no kopējā skolēnu skaita pamatizglītības ieguves posmā)	ietvaros
2.22.	Pilnveidot iekļaujošas izglītības sistēmu vispārīgizglītojošās un profesionālās izglītības iestādēs, pārskatot individuālo mācību plāna regulējumu	1. Nodrošināts bērna individuālām vajadzībām elastīgi atbilstošs izglītības ieguves process 2. Ņemtas vērā visu skolnieku individuālās vajadzības, pielāgota infrastruktūra, nodrošināta iekļaujoša izglītība	748 vispārējās izglītības iestādēs pielāgota vide skolēnu psihoemocionālajām vajadzībām	IZM	VM, Dienests, pašvaldības, pedagogu, psihologu profesionālās organizācijas	2019. gada oktobris	<u>Selektīvā profilakse</u> 8 800 bērni ar psihiskās veselības un uzvedības traucējumu veidošanās risku (5% no kopējā skolēnu skaita pamatizglītības ieguves posmā) <u>Indicētā profilakse</u> 5 280 bērni ar uzvedības vai psihiskiem traucējumiem (3% no kopējā skolēnu skaita pamatizglītības ieguves posmā)	Esošā VB finansējuma ietvaros
2.23.	Speciālās izglītības iestādēs paredzēt trauksmes pogas mācību telpās, pašvaldības policijas klātbūtni izglītības iestādes teritorijā, atsevišķas	1. Saziņas un atbalsta saņemšanas iespēja pedagogiem krīzes situācijās 2. Samazinās skolēnu skaits ar progresējošiem psihiskās veselības, uzvedības	13 speciālās izglītības iestādēs (57 programma) mācību telpas aprīkotas ar trauksmes pogu, iekārtotas krīzes	IZM	pašvaldības	2019. gada decembris	<u>Indicētā profilakse</u> 408 bērni ar uzvedības vai psihiskās veselības traucējumiem, kuri mācās speciālās	Esošā VB finansējuma ietvaros

Nr. p. k.	Pasākums	Darbības rezultāts	Rezultatīvais rādītājs	Atbildīgā institūcija	Līdzatbildīgās institūcijas	Izpildes termiņš (ar precizitāti līdz pusgadam)	Mērķgrupa	Finansējuma avots
	krīzes telpas, nodrošinot psihologa un sociālā pedagoga pieejamību.	traucējumiem	telpas				izglītības iestādēs	
2.24.	<p>Pārskatīt normatīvo regulējumu, un nepieciešamības gadījumā izstrādāt standartizētas vadlīnijas pedagogu tiesībām un pienākumiem rīcībai krīzes situācijās, t.sk., rīcības algoritmus pašnāvību mēģinājuma, paškaitējošas uzvedības, mobinga, agresīvas uzvedības gadījumos.</p> <p>Definēt efektīvus disciplinēšanas instrumentus skolēniem par apzinātiem pārkāpumiem izglītības iestādē, t.sk. speciālās izglītības iestādēs</p>	<p>1. Izstrādātas vadlīnijas vispārīzglītojošo skolu pedagogu rīcībai noteiktās krīzes situācijās, kas saistītas ar skolēnu antisociālu, paškaitējošu vai psihotisku uzvedību</p> <p>2. 70% vispārīzglītojošo skolu pedagogi un 95% speciālo izglītības iestāžu pedagogi ļoti labi vai teicami pārvalda vadlīnijas rīcībai krīzes situācijās</p> <p>3. Uzlabojas izglītības iestāžu personāla rīcības koordinācija krīzes situācijās, tiek nodrošināta efektīvāka to novēršana</p>	<p>1. Izvērtēti MK 2009. gada 24. novembra noteikumi Nr. 1338 "Kārtība, kādā nodrošināma izglītojamo drošība izglītības iestādēs un to organizētajos pasākumos"</p> <p>2. Vadlīnijas</p>	Dienests	IZM, VM, LM, TM, VBTAI, pedagogu, psihologu, psihiatru profesionālās organizācijas	2021. gada aprīlis	Indicētā profilakse 5 280 bērni ar uzvedības vai psihiskiem traucējumiem (3% no kopējā skolēnu skaita pamatizglītības ieguves posmā)	Papildu VB finansējums
2.25.	Izstrādāt standartizētas vadlīnijas starpbrīžu organizēšanai izglītības iestādēs, nodrošinot iespēju skolēniem izkustēties un aktīvai atpūtai, kā arī ierobežot viedierīču un citu tehnisko līdzekļu lietošanu izglītības iestādēs.	<p>1. Par 50% mazinās pedagogu un skolēnu konfliktsituāciju skaits izglītības iestādē</p> <p>2. Tiek veikti atbalsta pasākumi skolēnu uzvedības korekcijai, kuriem tā nepieciešama</p> <p>3. Samazinās nepilngadīgo skaits ar progresējošiem uzvedības un psihiskiem traucējumiem un datoratkarības veidošanās risku</p> <p>4. 90% vispārīzglītojošo izglītības iestāžu administrācijas pārstāvju labi vai teicami pārvalda vadlīnijas starpbrīžu organizēšanai</p> <p>5. 90% vispārīzglītojošo izglītības iestāžu adaptējušas vadlīnijas savos iekšējās</p>	<p>1. Vadlīnijas iekšējās kārtības noteikumiem 2.700 izglītības iestādēs noteikta mobilo ierīču lietošanas kārtība un strukturēta starpbrīžu pavadīšana</p> <p>2. Izglītības iestāžu iekšējās darba kārtības noteikumos noteiktas prasības starpbrīžu organizēšanai izglītības iestādēs.</p>	IZM	LM, VM, pašvaldības, pedagogu, psihologu profesionālās organizācijas	2019. novembris	<p>Universālā profilakse Visi bērni pamatizglītības ieguves posmā 176 000</p> <p>Selektīvā profilakse 8 800 bērni ar psihiskās veselības un uzvedības traucējumu veidošanās risku (5% no kopējā skolēnu skaita pamatizglītības ieguves posmā)</p>	Esošā VB finansējuma ietvaros

Nr. p. k.	Pasākums	Darbības rezultāts	Rezultatīvais rādītājs	Atbildīgā institūcija	Līdzatbildīgās institūcijas	Izpildes termiņš (ar precizitāti līdz pusgadam)	Mērķgrupa	Finansējuma avots
		kārtības noteikumos						
2.26.	Nodrošināt supervīzijas un psiholoģisko atbalstu pedagogiem, kuri strādā speciālās un vispārīzglītojošās izglītības iestādēs bērniem ar attīstības vai psihiskās veselības traucējumiem	1. Nodrošinātas supervīzijas pedagogu komandām (pedagogs, atbalsta personāls, mācību pārzinis) 2. Uzlabojas pedagogu zināšanas, prasmes un kompetences krīzes situāciju risināšanā un atbalsta sniegšanā bērniem ar uzvedības un psihiskiem traucējumiem 3. Nodrošināta kvalitatīvāka, uz mērķi orientētāka atbalsta sniegšana bērniem ar uzvedības un psihiskiem traucējumiem uz vietas izglītības iestādē.	540 supervīzijas speciālo izglītības iestāžu pedagogiem ik gadu 600 supervīzijas vispārīzglītojošo izglītības iestāžu komandām ik gadu	Dienests	IZM, pašvaldības, pedagogu, psihologu, supervīzoru profesionālās organizācijas	No 2020. gada septembra	<u>Indicētā profilakse</u> 3 850 bērni ar uzvedības vai psihiskās veselības traucējumiem, kuri mācās speciālās izglītības iestādēs 6 135 skolas vecuma bērni ar uzvedības un psihiskās veselības traucējumiem	Papildu VB finansējums
2.27.	Adaptēt un ieviest multimedālu programmu pamatskolas skolēniem un viņu vecākiem nolūkā mazināt attīstības, psihisko un uzvedības traucējumu veidošanās risku	1. Nodrošināta multimodāla intervence skolas vecuma bērniem ar uzvedības traucējumiem 2. Samazinās risks attīstības, psihisko un uzvedības traucējumu progresēšanai bērnam 3. Nodrošināta uzvedības korekcija 4. Bērna vecāki ir apguvuši un prot pielietot audzināšanas prasmes, kas veicina vēlamās uzvedības izpausmes un ierobežo sociāli neatbalstāmu uzvedību. 5. Vecāki un skolotāji sadarbojas bērna uzvedības problēmu risināšanā. 6. Mazinās vecāku stress, kas saistīts ar bērna aprūpi un audzināšanu.	1 500 bērniem ik gadu nodrošināta multimodāla intervence kopā ar vecākiem	Dienests	IZM, VM, LM, sociālie dienesti, NVO, psihiatru, psihologu un funkcionālo speciālistu, t.sk. mākslas terapeitu profesionālās organizācijas	2021. gada maijs programmas adaptēšana No 2021. gada 2. puses programmas īstenošana		Papildu VB finansējums programmas izstrādei Papildu finansējums programmas ieviešanai 2021-2027 ESF ietvaros ⁴¹
3. Rīcības virziens		Antisociālas uzvedības profilakse un risku mazināšana nepilngadīgiem						

⁴¹ Skat. rīkojuma 10.punktu

Nr. p. k.	Pasākums	Darbības rezultāts	Rezultatīvais rādītājs	Atbildīgā institūcija	Līdzatbildīgās institūcijas	Izpildes termiņš (ar precizitāti līdz pusgadam)	Mērķgrupa	Finansējuma avots
3.1.	Izvērtēt normatīvo regulējumu un sagatavot grozījumus normatīvajos aktos, nostiprinot jauno bērnu antisociālās uzvedības ietvaru	Sagatavoti grozījumi normatīvajos aktos un modernizēts bērnu antisociālās uzvedības normatīvais regulējums	1. MK apstiprināti grozījumi Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksā (no 2020. gada 1. janvāra Administratīvās atbildības likumā), likumā "Par audzinoša rakstura piespiedu līdzekļu piemērošanu bērniem", Krimināllikumā un Kriminālprocesa likumā	TM	LM	2020. gada 31.decembris		Esošā VB finansējuma ietvaros
3.2.	Izvērtēt normatīvo regulējumu, nosakot skaidrākus pašvaldības izglītības pārvaldes un citu iesaistīto institūciju pienākumus un rīcību situācijā, ja izglītojamais bez attaisnojoša iemesla ilgstoši neapmeklē izglītības iestādi	1. Veikts izvērtējums par pašvaldības institūciju sadarbību un rīcību situācijās, ja izglītojamais bez attaisnojoša iemesla ilgstoši neapmeklē izglītības iestādi 2. Uzlabota starpinstitūciju sadarbība un rīcības algoritms ilgstoši neattaisnotu izglītības iestādes kavējumu gadījumā 3. Par 60% palielinās pašvaldību skaits, kuras vienotā izglītības sistēmā sniedz informāciju par izglītības iestādes ilgstošiem kavējumiem 4. Palielinās gadījumu skaits, par kuriem vienotajā izglītības sistēmā norādīti ilgstoši neattaisnotu kavējumu iemesli	Izvērtēti MK 2011.gada 1.februāra noteikumos Nr. 89 "Kārtība, kādā izglītības iestāde informē izglītojamo vecākus, pašvaldības vai valsts iestādes, ja izglītojamais bez attaisnojoša iemesla neapmeklē izglītības iestādi" 2.Vismaz 110 pašvaldības sniedz informāciju vienotā izglītības sistēmā par izglītojamiem, kuri ilgstoši neattaisnotu iemeslu dēļ kavē izglītības iestādi 3.Par vismaz 80% ilgstošu neattaisnotu kavējumu gadījumiem katrā no pašvaldībām tiek norādīti kavējumu iemesli	Dienests	LM, IZM (IKVD), pašvaldības	2021. gada novembris	<u>Selektīvā profilakse</u> 8 800 bērni ar psihiskās veselības un uzvedības traucējumu veidošanās risku, antisociālas uzvedības veidošanās risku (5% no kopējā skolēnu skaita pamatizglītības ieguves posmā)	Papildu VB finansējums
3.3.	Paplašināt intervences pieejamību jauniešiem atkarības veidošanās risku	1. Sociālās rehabilitācijas pakalpojuma no psihoaktīvām vielām un procesiem	1. Saeimā iesniegti grozījumi Sociālo pakalpojumu un	LM	VM, psihiatru, narkologu, psihologu un	2020. gada 1. janvāris	<u>Indicētā profilakse</u> Pusaudži ar psihiskās veselības	Esošā VB finansējuma ietvaros

Nr. p. k.	Pasākums	Darbības rezultāts	Rezultatīvais rādītājs	Atbildīgā institūcija	Līdzatbildīgās institūcijas	Izpildes termiņš (ar precizitāti līdz pusgadam)	Mērķgrupa	Finansējuma avots
	mazināšanai un rehabilitācijas procesa nodrošināšanai	atkarīgiem bērniem satura pārskatīšana un diversifikācija divos pakalpojuma veidos - intensīvs SRP kurss stacionārā un ambulatora psihosociāla rehabilitācija. 2. Nodrošināta sociālās rehabilitācijas pakalpojumu pieejamība bērniem un jauniešiem ar datoratkarības un citu procesu atkarību veidošanās risku. 3. Nodrošināta efektīva palīdzība datoratkarības un citu vielu un procesu atkarību veidošanās risku mazināšanai un uzvedības korekcijai 4. Samazinās 15 gadus veco jauniešu īpatsvars ar datoratkarības veidošanās risku	sociālās palīdzības likumā 2. MK apstiprināti grozījumi saistītajos normatīvajos aktos 3. Noslēgts līgums par sociālās rehabilitācijas pakalpojuma sniegšanu 4. Jauniešu skaits, kas saņēmuši ambulatoru sociālās rehabilitācijas pakalpojumu		mākslas terapeitu profesionālās organizācijas, pašvaldības		un uzvedības traucējumu veidošanās risku, procesu atkarības veidošanās risku	
3.4.	Atjaunot psihoterapeitiskās motivācijas programmu pieejamību un rehabilitācijas pakalpojumu sniegšanu no psihoaktīvām vielām atkarīgiem bērniem un jauniešiem, nodrošinot piemērotu un drošu vidi, kā arī vecumam atbilstošas interešu izglītības nodarbības	1. Nodrošināta efektīva sociālā rehabilitācija no psihoaktīvo vielu atkarības / kaitīgi pārmērīgas psihoaktīvo vielu lietošanas 2. Samazinās jauniešu īpatsvars ar alkohola un narkotiku atkarības veidošanās risku 3. Samazinās jauniešu īpatsvars ar antisociālu uzvedību	1. Noslēgts līgums par ilgstošās sociālās rehabilitācijas pakalpojuma sniegšanu 2. Jauniešu skaits, kas saņēmuši ilgstošās sociālās rehabilitācijas pakalpojumu	LM	VM, psihiatru, narkologu, psihologu un funkcionālo speciālistu, t.sk. mākslas terapeitu profesionālās organizācijas, pašvaldības	2020. gada janvāris	<u>Indicētā profilakse</u> Pusaudži ar kaitīgi pārmērīgiem psihoaktīvo vielu lietošanas paradumiem	Esošā VB finansējuma ietvaros
3.5.	Izvērtēt normatīvo regulējumu, vienādojot normas par obligāto ārstēšanu bērniem, kuriem radušies psihiski vai uzvedības traucējumi alkoholisko dzērienu, narkotisko, psihotropo vai citu apreibinošu vielu lietošanas dēļ	Vienādotas normatīvajos aktos iekļautās normas par obligāto ārstēšanu bērniem, kuriem radušies psihiski vai uzvedības traucējumi alkoholisko dzērienu, narkotisko, psihotropo vai citu apreibinošu vielu lietošanas dēļ	Izvērtētas Pacientu tiesību likuma un MK 16.12.2003. noteikumu Nr. 726 "Kārtība, kādā veicama obligātā ārstēšana bērniem, kuriem radušies psihiski vai uzvedības traucējumi alkoholisko dzērienu, narkotisko,	VM	TM, IeM, LM, Narkologu profesionālā organizācija	Vienlaikus ar citiem būtiskiem grozījumiem normatīvajā regulējumā	<u>Indicētā profilakse</u> Bērni ar kaitīgi pārmērīgiem psihoaktīvo vielu lietošanas paradumiem	Esošā VB finansējuma ietvaros

Nr. p. k.	Pasākums	Darbības rezultāts	Rezultatīvais rādītājs	Atbildīgā institūcija	Līdzatbildīgās institūcijas	Izpildes termiņš (ar precizitāti līdz pusgadam)	Mērķgrupa	Finansējuma avots
			psihotropo vai citu apreibinošu vielu lietošanas dēļ, un kārtība, kādā sociālās korekcijas izglītības iestādēs bērniem nodrošināma obligātā ārstēšana no alkohola, narkotisko un psihotropo vielu atkarības” normas un piedāvāti risinājumi to precizēšanai					
3.6.	Aktualizēt vadlīnijas sociālās korekcijas programmām	Pārskatītas un aktualizētas vadlīnijas sociālās korekcijas programmām	Pārskatītas vadlīnijas	LM	IeM, TM, IZM, pašvaldības	2020. gada janvāris	<u>Indicētā profilakse</u> Pusaudži ar antisociālu uzvedību	Esošā VB finansējuma ietvaros
3.7.	Ieviest samierināšanās procesu starp likumpārkāpumā iesaistītajām pusēm	1. Samazinās tradicionālo sodu saņēmumu nepilngadīgo skaits 2. Nodrošināta individuāla aktivitāšu plāna izstrāde un īstenošana nepilngadīgiem likumpārkāpējiem, vienojoties par samierināšanās procesa organizēšanu 3. Sniegti atbalsta pasākumi uzvedības korekcijai	800 nepilngadīgiem likumpārkāpējiem ik gadu organizēts samierināšanās process ar cietušo pusi	Dienests	TM, IZM, LM, IeM, psihologu profesionālās organizācijas	No 2021. gada janvāra	<u>Indicētā profilakse</u> 800 pusaudži ar antisociālu uzvedību	Papildu VB finansējums
3.8.	Nodrošināt sociālo prasmju attīstīšanas pasākumus nepilngadīgajiem, kuri veikuši likumpārkāpumu	1. Nodrošināta intervence pusaudžiem ar antisociālu uzvedību 2. Uzlabotas sociālās prasmes 3. Nodrošināta uzvedības korekcija 4. Samazinās risks likumpārkāpumu veikšanai un recidīvam	2000 nepilngadīgo nodrošināta intervence 80% no programmu pabeigušiem ir izmaiņas vērtībuzskatos 70% no programmu pabeigušiem trīs (piecu) gadu laikā likumpārkāpumus nav veikuši	Dienests	TM, IZM, LM, psihologu un mākslas terapeitu profesionālās organizācijas	2021. gada maijs programmas adaptēšana No 2021. gada 2. puses programmas īstenošana	<u>Selektīvā profilakse</u> 1 200 pusaudži ar antisociālas uzvedības veidošanās risku <u>Indicētā profilakse</u> 800 pusaudži ar antisociālu uzvedību	Papildu VB finansējums programmas izstrādei Papildu finansējums programmas ieviešanai 2021-2027 ESF ietvaros ⁴²
3.9.	Piesaistīt līdzgaitnieku nepilngadīgajiem ar	1. Uzlabotas sociālās un brīvā laika pavadīšanas prasmes	2000 nepilngadīgo nodrošināta	Dienests	TM, IZM	No 2021. gada janvāra	<u>Selektīvā profilakse</u> 1 200 pusaudži ar	Papildu VB finansējums

⁴² Skat. rīkojuma 10.punktu

Nr. p. k.	Pasākums	Darbības rezultāts	Rezultatīvais rādītājs	Atbildīgā institūcija	Līdzatbildīgās institūcijas	Izpildes termiņš (ar precizitāti līdz pusgadam)	Mērķgrupa	Finansējuma avots
	antisociālas uzvedības veidošanās risku	2. Nodrošināti atbalsta pasākumi uzvedības korekcijai 3. Samazinās risks likumpārkāpumu veikšanai un recidīvam	līdzgaitnieka piesaiste 60% no programmā iesaistītajiem jauniešiem brīvā laika pavadīšanas paradumu maiņa pēc programmas pabeigšanas 40% no programmā iesaistītajiem jauniešiem saglabājas konvencionāli brīvā laika paradumi pēc trīs (pieciem) gadiem 80% no programmu pabeigušiem trīs (piecu) gadu laikā likumpārkāpumus nav veikuši				antisociālas uzvedības veidošanās risku <u>Indicētā profilakse</u> 800 pusaudži ar antisociālu uzvedību	
3.10.	Izstrādāt vadlīnijas pašvaldībām nepilngadīgo ar antisociālas uzvedības veidošanās risku iesaistei sabiedriskajās aktivitātēs	1. 90% sociālo dienestu un bāriņtiesu izmanto vadlīnijas darbā ar nepilngadīgajiem, kuriem pastāv antisociālas uzvedības veidošanās risks 2. Palielinās nepilngadīgo skaits, kuri iesaistīti sabiedriskajās aktivitātēs 3. Nodrošināti atbalsta pasākumi uzvedības korekcijai	1. Pašvaldībās vadlīnijas tiek izmantotas darbā ar nepilngadīgajiem 2. Vismaz 1 500 nepilngadīgo ar antisociālas uzvedības veidošanās risku vai antisociālu uzvedību iesaistīti sabiedriskajās aktivitātēs	Dienests	TM, LM, pašvaldības	2021. gada maijs	<u>Selektīvā profilakse</u> Pusaudži ar antisociālas uzvedības veidošanās risku	Papildu VB finansējums

Ministru prezidents

Arturs Krišjānis Kariņš

Vīza: Pārresoru koordinācijas centra
vadītājs

Pēteris Vilks

S. Sņikere, tālr.67082992
sigita.snikere@pkc.mk.gov.lv

R. Osvalde, tālr.67082971
rudite.osvalde@pkc.mk.gov.lv